

Ifjúsági Közösségi Felmérés

Békéscsaba, 2020

Ifjúsági Közösségi Felmérés Békéscsaba, 2020

I. Bevezető

I.1. Közösségi felmérés Békéscsabán – módszer, célok, együttműködő partnerek

I.2. A Békéscsabai Ifjúsági Közösségi Felmérés folyamata

I.3. Online kérdőív

I.4. Nyilvánosság

II. Online kérdőív elemzése

III. A felmérésben közreműködő szakemberek

IV. Mellékletek

IV.1. Online kérdőív

IV.2. Az Ifjúsági Közösségi Felmérés Békéscsaba, 2020 folyamatában közreműködő partnerszervezetek

A fiatal az, akinek fogalma sincs róla, hogy a régi szép idők az most van.

Timár György költő, műfordító

Mindaz, amit az Ifjúsági Közösségi Felmérés Békéscsaba, 2020 folyamatáról elterveztünk 2020 márciusában a koronavírus járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzet következtében felborult. Így némiképp változtak a megvalósítás lépései. Elemzésünkben nem mutatjuk be az eredeti tervet, csak a megvalósult lépéseket, folyamatot.

I. Bevezető

I.1. Közösségi felmérés Békéscsabán – módszer, célok, együttműködő partnerek

Békéscsaba Megyei Jogú Város 2016-2020 időszakra hatályban lévő Ifjúsági Konceptiója és Cselekvési Terve a II. Párbeszédrendszer, érdekképviselő, érdekvédelem c. témakörben nevezi meg az ifjúsági közösségi felmérést, mint tervezett tevékenységet.

A koncepció érvényességi idejének lejártához közeledve egy új stratégiai dokumentum megalkotása vált esedékesé 2020-ban, melynek alapjait a Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 364/2019. (VI. 20.) közgy. határozatában is elfogadott Ifjúsági Közösségi Felmérés szolgáltatja.

A 2019/2020-as tanévben városunkban zajló ifjúsági programok, események egyben már az új tervezési ciklus előkészítő szakaszának is tekinthetők. E szakasz kiemelt, országos szinten is mintaértékű folyamata volt a békéscsabai 12-25 éves korosztály körében végzett közösségi felmérés.

Mi a közösségi felmérés?

- a helyi szereplők aktív részvételével megvalósuló, közösségfejlesztő aktivizáló módszer,
- egy olyan kérdőíves feltáró munka, amelynek során a településen élők egy csoportja a helyi lakosok véleményét kéri a város jövőjét meghatározó közügyekben
- amelyen keresztül a célcsoport tágabb része kerül megszólításra (bevonásra) a településen,
- első lépése lehet egy olyan folyamatnak, amelyben a település lakói közül mind többen bekapcsolódnak a környezetük társadalmi és fizikai átalakításába
- a módszer alkalmas a közösségek összekovácsolására, az együttműködés és az összetartozás érzésének erősítésére
- a feltáró munka a kezdeményezők által a közösségi beszélgetéseken összeállított kérdőívvel történik.

A békéscsabai Ifjúsági Közösségi Felmérés célja:

- a településen élő fiatalok még otthonosabban érezzék magukat, helyben találjanak élményadó közösséget,
- feltárja azokat a környezeti, szociális és mentális okokat, amik otthonossá teszik a települést a fiatalok számára,
- a helyzetfeltárás során megfogalmazódnak olyan problémák, feladatok, igények, szükségletek, amikre a résztvevők bevonásával, aktivizálásával megoldások születhetnek, valamint a döntéshozók felé delegálható igények, kérések formájában az önkormányzati, intézményi struktúrába ágyazódva indulhatnak el változások,
- a városban működő közösségi terek, hálózatok, intézmények még hatékonyabban végezhessek a fiatalokat segítő munkájukat,
- a helyi fiatalok aktivizálása, megnyerése a közös munkára (az egyébként is aktív Békéscsabai Diákönkormányzat mellett)
- bátorítás nyújtása a közös cselekvéshez, amelynek középpontjában életminőségük javítása, közösségeik megszervezése áll.

A tervezési folyamat során a fiatalok, a segítő partnerek mindvégig együtt dolgoztak a munka szakmai irányítóival. Részt vettek a kérdőív elkészítésének folyamatában, ötleteikkel, javaslataikkal segítették a közös munkát.

A tervezési folyamat részét képezték a közösségi beszélgetések.

A közösségi beszélgetés (és azok sorozata) az egyéb fórumok során szerzett tapasztalatok, feltáruló értékek és közösségi problémák nyilvánosságra hozatalát, közösségivé tételét és megbeszélését jelenti.

A békéscsabai közösségi felmérés eredménye lesz az elkészülő ifjúsági koncepció és cselekvési terv, ami nemcsak a településen élő, tanuló, dolgozó fiatalok szükségleteit, saját jövőjükre, településükre vonatkozó elképzeléseit tartalmazza, hanem lehetőséget nyújt a fiataloknak és az ifjúsággal foglalkozó szakembereknek a tervek megvalósításában történő aktív részvételre is.

A közösségi felmérés, a közösségi beszélgetések eredményei képezik alapját az ifjúsági koncepció helyzetértékelésének, valamint adnak már támpontot a cselekvési tervhez is.

Az Ifjúsági Közösségi Felmérés **koordinációját** Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala **Oktatási, Közművelődési és Sport Osztálya végezte**. A lebonyolításban **együttműködő partner** a **Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete és a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány** volt.

Felkért közreműködő szakemberek:

Pocsajiné Fábián Magdolna közösségfejlesztő, művelődésszociológus (Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete)

Zsótér Mária közösségfejlesztő, ifjúsági- és mentálhigiénés szakember (Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány)

További közreműködő szakemberek:

Tóth Balázs geográfus

Fodor Bence webfejlesztő

I.2. A Békéscsabai Ifjúsági Községi Felmérés folyamata

Békéscsaba jelenleg hatályban lévő középtávú Ifjúsági Konceptiója és Cselekvési terve a 2016-2020 közötti időszak szakmai munkáját határozza meg, összefoglalja az ifjúsági munka céljait, tevékenységeit, szereplőit. A 2021-2025-ös időszak tervezéséhez Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának felkérésére egy Ifjúsági Községi Felmérés keretében gyűjtöttünk információt a városunkban élő, itt tanuló, dolgozó, álláskereső fiataloktól, fiatalokról. Hiszen csak úgy tudunk majd tervezni, ha ismerjük a helyzetet, amire válaszokat kell adni.

A községi felmérésnek több eleme volt: műhelyek, községi beszélgetések, interjúk, és egy eredetileg 800 fős kérdőíves felmérés is. Mindegyikben fontos volt a közös gondolkodás a fiatalokkal, azokkal a szervezetekkel, amelyeknek fiatalok a tagjai (a diákönkormányzatoktól az extrém sportosokig), és felnőtt szakemberekkel, akik a 12-25 éves korosztállyal foglalkoznak.

A kérdőív kérdéseit is közösen formáltuk. Reméljük, hogy a több mint 1300 fiatal őszinte válasza, és a fentebb említett eseményeken felvetett javaslatok, problémák alapján elkészült helyzetfeltárással alapozva a város vezetői egy hatékony ifjúsági konceptiót fogadnak majd el év végén, és megvalósításában mindazok is örömmel közreműködnek, akik most a helyzetfeltárással is részt vesznek.

Már az ifjúsági konceptióban és cselekvési tervben is megjelenik, hogy a **feladatok megvalósításába be kell vonni** a fiatalokkal foglalkozó szervezeteket, intézményeket, szakmai koordinációs testületeket, a fiatalok községeit, így egyrészt **megvalósul egyfajta társadalmi kontroll**, másrészt a civil terület **erőforrásai aktivizálódhatnak egy-egy konkrét ügyben. Ennek egyik eszköze a 2020-ban megvalósuló Ifjúsági Községi Felmérés.**

Békéscsaba ifjúsággal foglalkozó szakemberei, fiataljai (közel 100 fő) 2015-ben országosan is példaértékű összefogással több hónapon keresztül járultak hozzá fórumok, beszélgetések résztvevőiként a jelenleg hatályos Ifjúsági konceptió és Cselekvési Terv kidolgozásához.

2020-ban hasonló részvétellel és szakmai támogatással készülhet el az új koncepció, feltárva a valós igényeket, megoldásokat, bekapcsolva majd a megvalósításba az érintett feleket is.

Az Ifjúsági Közösségi Felmérés partnerei voltak:

- a 2015-ös koncepció alkotási folyamat közreműködői,
- a Békéscsabai Ifjúsági Kerekasztal tagjai,
- Csabagyöngye Kulturális Központ (településrészi közösségi terek),
- Oktatási intézmények: Békéscsabai Tankerületi Központ, Békéscsabai Szakképzési Központ, egyházak, tantestületek, munkaközösségek, diákönkormányzatok,
- ifjúsági közösségek, művészeti és sport csoportok,
- fiatalokkal foglalkozó felnőttek, szakemberek, közösségek,
- mindenki, aki eddig bekapcsolódott Békéscsabán az ifjúsági párbeszédrendszerbe.

Műhelymunkák

A 2020-as évi események előkészítése már 2019 nyarán elkezdődött, és a látványosabb megjelenéseken túl a háttérben közel 20 műhelybeszélgetés zajlott 2020 májusáig. Ezek résztvevői Varga Tamás alpolgármester, a Polgármesteri Hivatal Oktatási, Közművelődési és Sport Osztályának ifjúsági referense, a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete, a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány szakemberei, önkéntesei voltak. A műhelymunkákon folyt az anyaggyűjtés, koncepció és ütemterv készítés, a közösségi beszélgetések előkészítése és utómunkái, az online kérdőív formálása.

Előkészítő közösségi beszélgetések

I. Községi beszélgetés

Közel két hónapos előkészítő munka után 2020. február 19-én megtartottuk az I. Községi beszélgetést. Tájékoztatást adtunk az ifjúsági közösségi felmérésről és az új ifjúsági koncepcióról (módszertan, ütemterv), valamint a meghívottakkal közösen egy műhelymunka keretében a kérdőíves felméréshez gyűjtöttünk háttér információkat, irányokat, kérdés javaslatokat.

A **békéscsabai Ifjúsági Közösségi Felmérés egy olyan kérdőíves feltáró munka**, amely során a településen élő fiatalok közösségei, a programot segítő, koordináló felnőttekkel együtt a kortársaik véleményét kéri a jövőjüket meghatározó közügyekben.

Célja a helyi fiatalok és szakemberek, felnőtt támogatók aktivizálása, megnyerése a közös munkára.

Bátorítás nyújtása a közös cselekvéshez, amelynek középpontjában életminőségük javítása, közösségeik megszervezése áll.

Egyik lépése lehet egy olyan folyamatnak, amelyben a település lakói közül mind többen bekapcsolódnak a környezetük társadalmi és fizikai átalakításába. A fókuszban az önszerveződés áll.

Az I. Közösségi beszélgetés programja:

I. rész: 15.00-15.30 Tájékoztató

- Ifjúsági Közösségi Felmérés Békéscsaba 2020 – Bágy Petra ifjúsági referens
- A közösségi felmérés, mint aktivizáló módszer – Pocsajiné Fábíán Magdolna, közösségfejlesztő, művelődésszociológus, Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete
- Ifjúsági Közösségi Felmérés: lépései, ütemezés, együttműködők – Zsótér Mária közösségfejlesztő, Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány

II. rész: 15.30-17.00 Műhelymunka

- World Cafe módszer: témánk a kérdőíves felmérés, a kérdőív előkészítése (témakörök, kérdések, személyes és online lekérdezés, közösségi beszélgetések tervezése)

World Cafe témakörei:

I. Közösségi terek Békéscsabán (helyzetfeltárás – szükségletek)

Cél:

- definiálni a résztvevőkkel a közösségi tér fogalmát (most ifjúságsszakmai szempontból mind lehet közösségi tér, ahol a fiatalok jelen vannak, elérhetők) és a közös tudásból készítsünk egy TÉR-térképet
- megfogalmazni a szükségleteket: mi hiányzik szerintünk, a fiatalok szerint (mégis, kinek az igénye az, amit mondunk?), ezeket kinek kellene biztosítani, milyen megoldásokat, együttműködéseket látunk most ennek teljesülésére?
- működtetés problémaköre; a tér funkciójának, céljának konkrét meghatározása; az ott dolgozók kompetenciái, szakmai felkészültsége...stb.

AMI VAN	KÖZÖSSÉGI TÉR	AMI NINCS
SZÜNET, PERON, SPORTPÁLYÁK, JÁTSZÓTEREK, LIGET, KIE, CSABACENTER, MTK, MŰV. HÁZAK, KOLLABÓ, EXTRÉMPÁLYA, RETIKONDA, KÖNYVTÁR, PIKNIKESÉG-FREI (KÁ- LÉZŐK), ALKALMI TEREK, ISKOLÁK, FÖTÉR, STRAND, SZANAZUG - IFI/TÁBOR, KÖLDI PARK, KOCSSÁK, BOWLING BAR, PRIVAT TEREK (1-1 FIATÁ- LAKNÁSA/HÉLYE), CSABAPARK, STEGGY, FACEBOOK ISKOLAI SZAKKÖVŐK, BALASSI, BUSZMEGÁLLÓ, DÖKEBI, GMEPUB	FIATAL FELNÖTTEK SZÁMÁRA LGI. TÉR FŐISKOLA CLUB ACS, ISKOLAI KLUBOK SEXUALITÁS, PÁRKAPCSOLAT INFORMÁCIÓ TANÁCSADÁSOK, NYÍLT NAP (Tereken) INGYENES ZENEI PRÓBATÉREM RODAJELLEGI TÉR START/INKUBÁTOR HÁZ UP Madal Café	
VONZERŐ/MŰKÖDÉS	FOGYEB - KÉRDÉSEK	
NYUGI TÉR (beszélgetős lehetőség), BIZTOSÁG, SZABADSÁG (más művelői, tanári állásfoglalás), INFRASTRUKTÚRA (hajó, pia, kafi, mosdó, ülés), KÖRÖSSZÁLLY, FÖCHASZTÁSI LEHETŐSÉG, ZELE, HOBBI, UNALOMÜZÉS, ENERGIÁ LEVELETÉS, ÚJ ISMERETSZERZÉS, CSAJÓZÁS - TÁRSAS, FELNÖTT MENTORÁLÁS, GARANCIA, AKADÉMIA MENTESSÉG, TEDx, play-back, meditáció	Kevésbé nem a város- fejlesztésről/idejéről van szó? Hol, mivel, miért ott töltik a szabadidejüket? Mi van ott és mire lenne még szükségük? Mire nincs szükség, mi az ami hiányzik? → Milyen tematikuss, speciális teretkre lenne szükség? Kinek kellene ezeket fenntartani? → Hajlandóak-e lenni a fenntartásait? ATK utódlás működik-e? / Készen állnak az infoként a közösségi térre? Mi miatt működnek ki? Milyen gyakorlati megvalósítás? Hova kívánják a fejlesztésben? Mi az ami akad? Tervezésben vannak? Tud-e a közösségtől? Honnan találkozik Szakértő - e önkénteskedni? Mi a szándék ezzel/valamit Milyen körülményeket kellene a városnak biztosítani?	

II. 18-25 éves korosztály élethelyzete, problémái

Cél:

- feltérképezni a középfokú oktatásból kikerülő fiatalok helyzetét, városhoz való viszonyát egyetemisták, akik vagy visszajönnek vagy nem/diplomások, akik visszajönnek és van állásuk, de szoronganak a jövőjük miatt/a megye más településeiről betelepülők, akik dolgoznak és albérletben élnek/a munkanélküliek...mit kezd velük a város, kezd-e valamit, és ők hogyan vannak itthon
- önálló egzisztencia teremtésének lehetőségei - elszakadás a családtól

- (+) - ifjúsági / diákelet <sup>- fiatalok önképzőjében
mit végeztek...</sup>
- és közösségek / család barátok
 - Zöld övezet / nyugalom / kikapcsolódás
 - Személyi életképesség
 - vállalkozási szféra (szakemberek)
igény nem elég
- ismeret - e, tehetség van?
 - Segítségkérés való hajlam - ismeret - e, tehetség van?
 - Tapasztalatos a visszatérés miatt (ellátottság)
KARRIER / pénz / kultúra a MOTIVÁCIÓ! (motiváltság)
 - Diák munka - Zöld / nem vállalkozás
 - Karrier - pénz
 - Kulturális élet & lehetőségek Ifjúsági garancia
program
 - Lifjöld - Személyiségválasztás
→ Visszaajánlás
 - Kényszer / anyagi befolyás <sup>szakemberek
kutatás után kezdés (előre)</sup>
 - Munkavégzés <sup>igényes munka hiánya
versenyképesség!
- e, tehetség van?</sup>

KÉRDÉSEK

- Hobby / érdeklődés
- Fiatal felnőtteknek milyen lehetőségek vannak?
- Vállalkozási ismeretek - tanulmányok - e.
→ életkorra megtervezés
- Milyen módon tudhatják őket segíteni?
- Hol töltöd a szabadidőd nagy részét?
- Látz-e karrier lehetőséget Csabán?
- Milyen közösségi programot lehetne életbe vinni
- Mit hajlandó a fiatal tenni?
- Ha Csaba fontos helyszínen lenne, eljárnál?
- Hol látják az idősebbek, hogy a fiatal nem működnek?

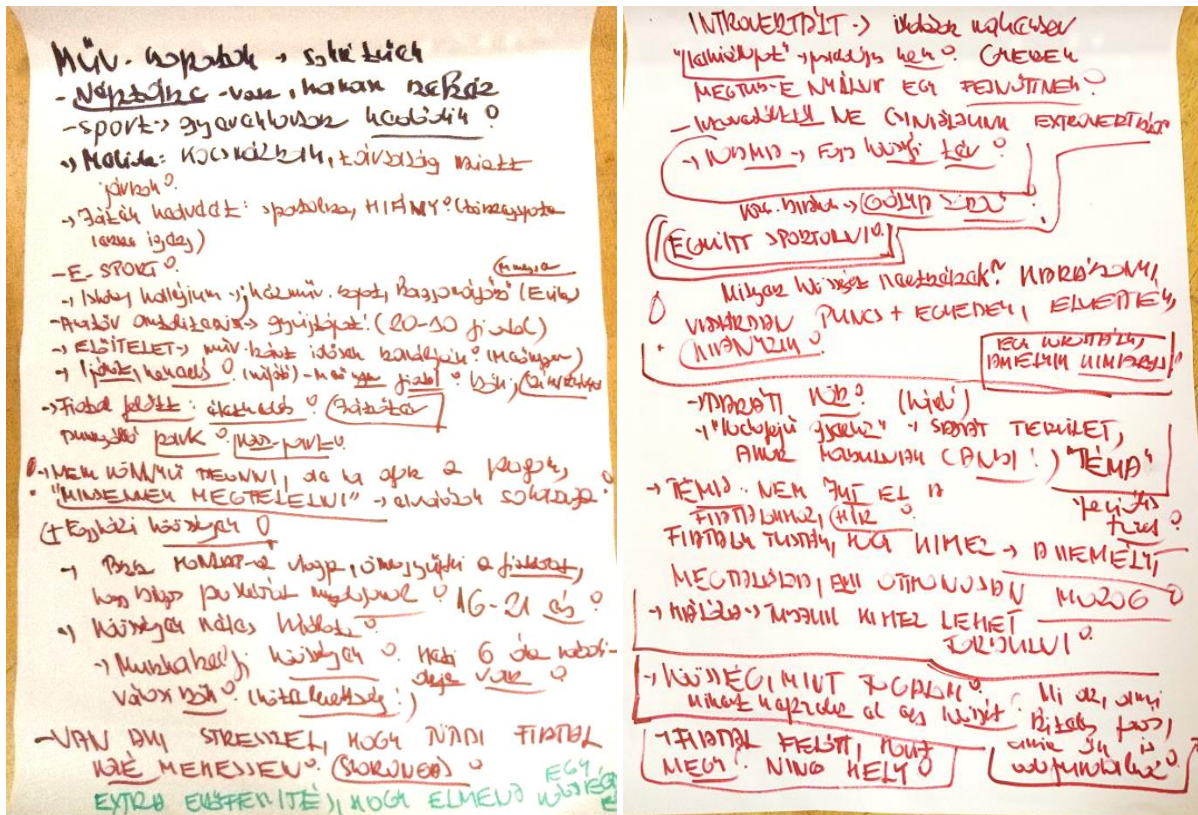
- digitálisan fegyeztethető
- ↳ insta / fb
- ↳ videó (1,5-1 perc)
- ↳ boldog fiatalok 3-család
- ↳ sokféle erőforrás / pozitívum
- ↳ különböző végzettségű / élethelyzetű fiatalok
- ↳ lehetőségek kihasználása! → munkahely (reklám)
- ↳ civilek / foglalkozás
- ↳ hiteles / ÖSZINTE!

III. Közösségek

Cél:

- feltérképezni a meghatározó kapcsolódási pontokat a fiatalok életében, a hiányokat, akadályokat
- a közösségi élet, közösséghez tartozás során akár az érdekképviselőig is eljutni, és azt megnézni, hogy milyen szerveződésekbe állnak bele a fiatalok, milyen ideákat karolnak fel, támogatnak, hogyan rendeződnek ideológiák mentén

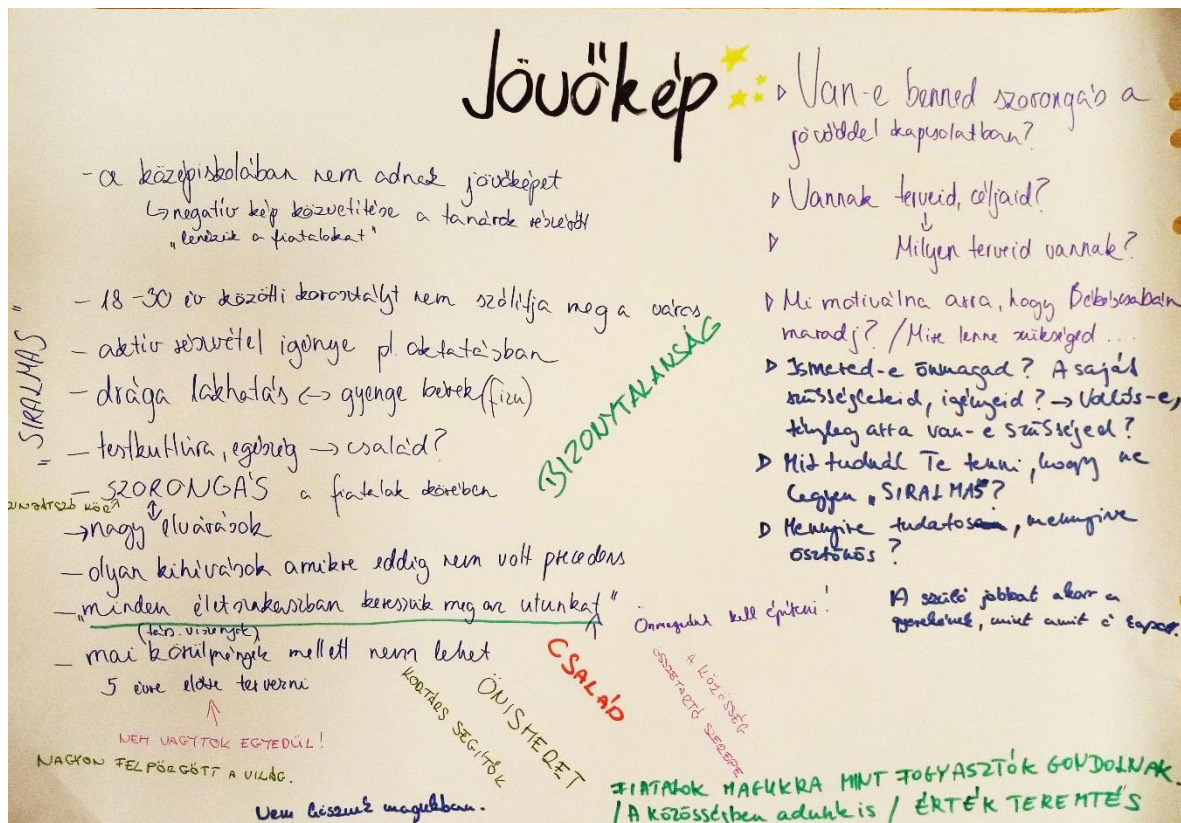
- mit érzékelnek a fiatalok a körülöttük lévő társadalmi változásokból, hogyan élik meg azokat?
- milyennek látják Békéscsabát, hogy érzik itt magukat?

IV. Jövőkép

Cél:

- feltérképezni a 12-25 éves korosztály jövőképét *(távol tartva magunkat a „Bezzeg az én időmben!” gondolatiságtól, tudatosítva, hogy ez is a mi időnk, közös időnk, és mennyire mások volt 10-20-30-40... éve a makro/mikro társadalmi környezet, a gazdasági-politikai helyzet....)*
- megtudni a válaszaikból, hogy ki alkotja meg az ő jövőképüket?
- mennyire tudatosan tervezik kapcsolataikat, tanulmányaikat, foglalkoznak testi-leki egészségükkel?
- az egészség hogyan jelenik meg a gondolkodásukban?

A tervezett kérdőíves felmérés és a további közösségi beszélgetések főbb irányai rajzolódtak ki ezen a délutánon.

II. Közösségi beszélgetés

A munka a II. Közösségi beszélgetésen folytatódott.

Időpont: 2020. február 26. (szerda) 15.00-17.00

Helyszín: Csabagyöngye Kulturális Központ Panoráma terme

Téma az első alkalom visszajelzései, ötletei alapján, az általunk összeállított kérdőív első verziójának véleményezése, a közösségi beszélgetések és a személyes kérdőívezés tervezése volt. A majd 3 órás beszélgetés során pontról pontra átbeszéltük a kérdéseket, értelmeztük, átértelmeztük azokat.

A kérdőív előkészítése egy hullámzó folyamat:

nyilvános beszélgetések, vélemények, javaslatok begyűjtése → a szűk szakmai stáb feldolgozza, beépíti a javaslatokat → folyamatos egyeztetés a megrendelővel → újabb közösségi beszélgetés, újabb véleményeztetés, újabb javaslatok → beépítés, átdolgozás → folyamatos egyeztetés a megrendelővel → ...

A közösségi felmérés eredménye nem az elkészült kérdőív, nem a tervezett több száz fős minta lekérdezése, nem a készülő helyzetértékelés, hanem **maga a folyamat**. Békéscsabán nem újdonság, hogy a különböző ágazatok szereplői leülnek egymással beszélgetni, őszintén érdeklődnek a másik gondolatai, véleménye iránt, a fiatalok és a felnőttek együtt dolgoznak, legyen az a Békéscsabai Ifjúsági Kerekasztal, a Városi Ifjúsági Parlament vagy egy World Cafe. A 2020-as közösségi felmérés ezt a kört tágítja, újabb szereplőket, újabb közösségeket, helyszíneket vonunk be, olyanokat is megkérdezzük, akik eddig kívül voltak ezen a párbeszéken. A 2015-ös koncepció alkotói folyamatot mélyítjük. És ez lehet a válasz arra a kérdésre is, hogy miért nem ugyanúgy csináljuk most is, mint 2015-ben. Azért nem, mert az azóta eltelt 5 évben a békéscsabai ifjúsági párbeszédrendszer működése meghaladta az akkori módszereket, a közösség aktivitása, tudása más dimenziókban működik már, amihez másféle módszerek szükségesek. És az új módszerrel együtt jár az is, hogy a résztvevők körét is bővítjük. Így olyanok is részesei lesznek a folyamatnak, akik eddig nem foglalkoztak ifjúságüggyel, de éppen ez a kívülállás tesz jót, a sokféle szakmai tudás, tapasztalat új színeket hoz a város ifjúság szakmai életébe, új kapcsolatok születnek, új folyamatok indulhatnak el a közös munka nem várt eredményeként.

III. Közöségi beszélgetés

Időpont: 2020. március 4. (szerda) 15.00-18.00

Helyszín: Erzsébet Ifjúsági Alap Közöségi Tere – Csaba Center III. emelet

A folyamatosan formálódó kérdőív egy aktuális verzióját néztük meg a résztvevőkkel kérdésről kérdésre. Lényegében ugyanaz történt, mint az előző beszélgetéseken: mérlegeltük, hogy egy-egy kérdéssel mi a célunk, milyen válasz lehetőségeket adjunk meg, mihez kezdünk a válaszokkal, milyen lépések születhetnek majd ezekre a koncepcióban, valóban az ifjúsági koncepció hatásköre a kérdéskör....

Emellett egyeztettük, hogy ki tud egyéni és csoportos lekérdezést vállalni, hol, kivel szervezhetünk közösségi beszélgetéseket, ki milyen kört tud mozgósítani. **Sajnos azonban a 2020. március 11-én a koronavírus járvány kapcsán kihirdetett veszélyhelyzet miatt ezekre a személyes lekérdezésekre és közösségi beszélgetésekre nem került sor.**

I.3. Online kérdőív

2020. március 15-én elindult a Békéscsabai Ifjúsági Közösségi Felmérés részeként összeállított online kérdőív, ami a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány honlapján keresztül volt elérhető. 2020 februárjától 3 előkészítő közösségi beszélgetésen, sok-sok műhelymunkán és egyeztetésen formálódott és vált véglegessé a **29 kérdésből álló**, kb. 10-15 perc alatt kitölthető kérdőív. *(Melléklet IV.1.)*

A közösségi tervezés során formálódtak a témakörök és kérdés javaslatok, de a végleges kérdőívet Békéscsaba Megyei Jogú Város, mint megrendelő jóváhagyásával indítottuk el.

Békéscsabán élő, itt tanuló, dolgozó, álláskereső fiatalokat kértünk a kitöltésére. A 12-25 éves korosztály érzéseit, gondolatait, véleményét kérdeztük meg, hiszen ők alkotják a jelenleg hatályban lévő és készülő ifjúsági koncepció és cselekvési terv célcsoportját, a jelenleg 12 évesek pedig a majdani cselekvési terv szempontjából leginkább érintett középiskolás korosztályt adja majd.

A kérdőív hat részből állt:

Első rész: bemelegítés (alapadatok, iskolai végzettség)

Második rész: szabadidő

Harmadik rész: Békéscsaba általában

Negyedik rész: közösségi terek

Ötödik rész: programok

Hatodik rész: mindjárt vége (problémák, jövőkép)

A kérdőív indítása egybeesett a koronavírus járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzettel. Napok alatt megváltozott az életünk, már nem a korábbi megszokások mentén teltek a napjaink, így a kérdőív egyes kérdései furcsának tűnhettek akkor, amikor az volt a cél, hogy mindenki maradjon otthon. Mi pedig rákérdeztünk arra, hogy ki mennyire ismer és látogat bizonyos közösségi tereket a városban, mennyi szabadideje van hétköznapiakon, mi a kedvenc törzshelye.... És biztos nehéz volt elképzelni azt is, mi lesz 5 év múlva, mikor azt sem tudtuk, mi lesz holnap.

Reméljük, a kérdőív kitöltése kapcsán sokan beszélgettek a városról, arról, hogy miért jó itt élni, mi jut eszükbe Békéscsabáról, mi hiányzik nekik innen, mi mit tudnánk tenni azért, hogy a következő generációk számára jó hely legyen a város!

2020. április 15-én 1373 teljes kitöltéssel zártuk az online felmérést.

I.4. Nyilvánosság

A közösségi felmérés elvében és módszereiben alapvető a nyilvánosság bevonása, tájékoztatása. Igyekeztünk figyelmet fordítani arra, hogy mindazokat, akik jelezték szándékukat, esetleg egy-egy ponton csatlakoztak is hozzánk, de a város teljes lakosságát, az ifjúsági szakmát is többféle módon tájékoztassuk, elérjük.

Arculat

Már a 2015-ös ifjúsági koncepció elkészítésekor is bebizonyosodott, hogy egy markáns arculat nagyban segítheti az ismertséget, a megvalósítás során pedig azonosítási pontként tud szolgálni (levélpapír, prezentációk eleme). A Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány vállalta az arculat kidolgozását, majd a kommunikációs csatornákon annak következetes végig vitelét.

Elkészült az **Ifjúsági Közösségi Felmérés Békéscsaba, 2020** logója, levélpapírja, rollup-ja.

Facebook oldal

A facebook lehetőségeit kihasználva a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány 2020. március 13-án létrehozta az **Ifjúsági Közösségi Felmérés Békéscsaba, 2020** oldalt, ahol legalább heti rendszerességgel

jelentek meg posztok a folyamat aktuális állásáról, a hatályos ifjúsági cselekvési terv és a helyi ifjúsági közélet eseményeiről, összefüggéseiről. Június 15-éig 19 posztot jelentettünk meg az oldalon.

Honlap

A Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány taliberalapitvany.hu honlapján Ifjúsági Közösségi Felmérés menüt alakítottunk ki, aminek tartalmát folyamatosan aktualizáltuk amellet, hogy az online kérdőív ezen a honlapon keresztül volt elérhető 2020. március 15. és április 15. között.

Együtműködők folyamatos tájékoztatása

A közreműködőkkel, együtműködőkkel, sajtóval való kapcsolattartást a Polgármesteri Hivatal Oktatási Közművelődési és Sport Osztálya ifjúsági referense végezte. Ez több szempontból volt célszerű megoldás:

- egyrészt a város 2015 (az előző ifjúsági koncepció alkotói folyamata) óta kiemelten nagy hangsúlyt fektet a partnerekkel való kapcsolattartásra, az információ áramoltatásra,
- működteti a Békéscsabai Ifjúsági Kerekasztalt, aktív együtműködést ápol annak tagszervezeteivel, szakembereivel,
- kezdeményezte, szervezte a Félidő c. koncepció felülvizsgáló eseménysort 2019-ben (ami már egyfajta előfutára is volt a 2020-as közösségi felmérésnek).

A bevont partnereket 2020-ban tájékoztattuk az előkészítő közösségi beszélgetések alkalmi után, az online kérdőív indításakor, a kérdőív lezárásakor.

De már 2019-ben elindult az érintettek, a közvélemény tájékoztatása. A Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete és a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány szakemberei előadást tartottak a 2019. szeptember 11-i Városi Ifjúsági Évindítón, 2019. október 16-án a Városi Ifjúsági Parlamenten, a Békéscsabai Ifjúsági Kerekasztal 2020. január 9-ei évindító ülésén.

Sajtómegjelenés

Varga Tamás, Békéscsaba Megyei Jogú Város alpolgármestere és az Ifjúsági Közösségi Felmérés megvalósítói 2020. március 11-én sajtótájékoztatót tartottak a Polgármesteri Hivatalban az online kérdőív március 15-ei indítása alkalmából. A sajtó munkatársai előtt szó volt a közösségi tervezésről, a békéscsabai folyamatról, sajátosságokról, a célcsoport bevonásáról.

A sajtótájékoztatón részt vett és interjút adott Kádár Kende diákpolgármester és Kovács Ákos, a Békéscsabai Diákönkormányzat elnöke is.

Alábbiakban a megjelent anyagok:

beol.hu

[7.tv Híradó 11.56-tól](#)

[Csaba Tv](#)

[BAM Békéscsabai Alkotó Média](#)

Az online kérdőíves felmérés zárása előtt egy nappal, 2020. április 14-én jelent meg egy összefoglaló sajtóhír az addigi tapasztalatokról [A fiatalok többsége szereti Békéscsabát](#) címmel.

II. Online kérdőív elemzése

Elemzési alapgondolatok:

Az elemzéshez csak a teljes kitöltéseket vettük alapul, ami 1373 válaszadó fiataalt jelent. A válaszadók az elemzés során több dimenzió mentén is külön csoportokra bonthatók, ilyenek az életkor, a lakóhely, szereti-e a várost, milyen közösségi tereket preferál, valamint az, hogy Békéscsabán, vagy valahol máshol képzelel el a jövőjét.

Felhasználtuk még a Magyar Ifjúság Kutatás 2016 és az ez alapján készült Margón Kívül című, az említett felmérés adatait felhasználó elemzéseket tartalmazó kötet releváns elemeit.

1. Demográfia és szociális helyzet

A kitöltők életkor szerinti megoszlását tekintve 4%-ot képviselnek a 12-14 évesek, ami 48 fő. 82%-ot képviselnek a 15-19 évesek, ami 1126 fő és 14%-ot tesz ki a 20-25 éves korosztály, ami 199 fiataalt jelent. Egyértelmű a középiskolás korú fiatalok túlsúlya, ezért a kérdőív elsősorban rájuk vonatkozó következtetések megállapítására alkalmas. A torzulást igazolja az is, hogy a 2016-os mikrocenzus adatai szerint Magyarországon a 15-19 éves korosztály 498007 fő volt, a 20-24 éves korosztály pedig 602385 főt tett ki, tehát a sokaság tekintetében az idősebb korosztálynak kéne nagyobb súlyt képviselnie. A válaszadók nemi megoszlása 66% - 34% volt a nők javára, ez pedig a nők felülreprezentáltságát mutatja a kitöltők között, hiszen a 2016-os Ifjúság Kutatás szerint a nők 2%-al kevesebben vannak a fiatal korosztályban.

A kérdőív kitöltési körülményeiből következően – amely közösségi módszerrel történt, az ifjúság szempontjából fontos szervezetek megosztásain alapulva – fontos következtetés, hogy ezek a szervezetek nem érik el a már munkavállalókat és az egyetemi, főiskolai oktatásban, nagy valószínűséggel más településen továbbtanuló fiatalokat, akik fontos cselekvők lehetnének Békéscsaba ifjúsági életében. Az ifjúsággal foglalkozó gyakorlati munka során ennek kiküszöbölésére törekedni kell. Ez visszaigazolja tapasztalatunkat, miszerint Békéscsabán is, és országosan is elmondható, az ifjúsági munka számára a célcsoport elsődlegesen addig érhető el eredményesen, amíg a közoktatásban vesznek részt.

A fejezetben leírtakból következik az, hogy az elemzés elsősorban a 15-19 éves korosztály szempontjából lesz releváns. Következtetéseinket is erre a csoportra vonatkoztatjuk. A fiatalabb 12-14 éves korosztály 44 kitöltője is fontos, hiszen útmutatást adhat néhány jellemző sajátosság feltárásához. A 20-25 éves korosztály 199 kitöltője pedig érdemben vizsgálható – hiszen a közel 200 fő már elég nagy minta –, de általánosításra nem lesz alkalmas.

1.1. A végzettséget tekintve 3% az általános iskolát még nem befejezettek aránya. 66% végezte el az általános iskolát, így feltételezhetően valamilyen középiskolába jár, 29% pedig már elvégzett valamilyen középiskolát, így ez a csoport vagy valamilyen formában továbbtanult, vagy a munkaerőpiacon található. A mintában mindössze 2%-ot tesznek ki azok, akik már elvégeztek valamilyen felsőfokú képzést. Az általános iskolát és a felsőfokú képzést el nem végzettek alacsony aránya az alacsony reprezentáltságuk okán fordul elő. A vizsgálni kívánt korosztályok torz elérése következtében, az iskolázottságra vonatkozó adatok csak a mintát jellemzik, de a korosztályt nem.

1.2. A 2016-os Ifjúság Kutatás adatai szerint a 15-29 év közöttiek 37%-a tanul, 50%-a pedig valamilyen formában már dolgozik, emellett 3% álláskereső. A kérdőívet kitöltők közül 90% még tanul, ez 1321 főt jelent. 9% dolgozik és 1% pedig munkanélküli. 97 fő jelölte azt, hogy tanul és dolgozik is, közülük 70 fő pedig még középiskolás korú. Így mindössze 40 fő az, aki csak dolgozik. A még tanulók kiemelkedő aránya itt is igazolja azt, hogy a kérdőív nem érte el a 25 év alatti munkavállalókat. A korosztályi elérést nagyban befolyásolta az online térbe szorulás. A Közösségi Felmérés részeként közösségi beszélgetéseket is terveztünk, kiegyensúlyozva az online válaszadók számát, sajnos azonban a koronavírus miatt 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet ezeket a találkozásokat, mintavételeket megghiúsította.

A munka világra vonatkozóan az országos minta szerint a fiatalok a jó állás zálogának a szaktudást, hozzáértést, a szakmai gyakorlatot és a jó kapcsolatokat több mint 80%-ban szükségesnek tartják. Jellemző, hogy a legfeljebb nyolc osztályt végzettek hosszabb ideig munkanélküliek és a meglévő munkahelyüket is kisebb arányban tartják biztosnak. A bizonytalanság azonban nem ritka jelenség az országban, hiszen 31% nem, vagy inkább nem tartja biztosnak az állását. Még kevésbé jó a helyzet az elhelyezkedés tekintetében. A saját lakóhelyén, a saját végzettségével 44% inkább kedvezőtlennek ítéli a lehetőségeit. A legrosszabb kilátásokkal a községekben élők és az alacsony képzettségűek bírnak.

1.3. A lakóhely szerinti megoszlást nézve, a nem Békéscsabaiak vannak többen, az arányuk 37% szemben a nem csabai 63%-al. Békéscsabával együtt ötvenegy településről származnak a kitöltők, melyek a következők: Gyula 31, Békés 27, Doboz 10, Hunya 10, Csorvás 8, Mezőberény 8, Füzesgyarmat 7, Kondoros 7, Orosháza 7, Sarkad 7, Szabadkígyós 7, Körösladány 5, Medgyesegyháza 5, Vésztő 5, Csanádapáca 4, Gyomaendrőd 4, Kétegyháza 4, Köröstarcsa 4, Szeghalom 4, Újkígyós 4.

Budapest, Dévaványa és Szarvas esetében három-három kitöltő volt. Két-két kitöltés származott a következő településekről: Elek, Gerendás, Kamut, Kaszaper, Nagykamarás, Medgyesbodzás, Mezőtúr, Sarkadkeresztúr, Telekgerendás. Egy-egy kitöltő volt Battonya, Bélmegyer, Csabacsúd, Csárdaszállás, Dombiratos, Furta, Gábortelep, Kertészsziget, Körösújfalú, Lőkösháza, Magyarbánhegyes, Mezőgyán, Mezőkovácsháza, Murony, Okány, Öcsöd, Újiráz és Zsadány településekről. Lévé, hogy a települések között eloszlik a fiatalok száma, az elemzés során csak a békéscsabai, nem békéscsabai kategóriák alkalmazhatóak.

- 1.4. A foglalkozás és a lakóhely összefüggéseit tekintve a táblázatban szereplő kategóriákkal dolgoztunk. Három hangsúlyos csoport figyelhető meg. A minta legnagyobb részét a Békéscsabára ingázók adják, a második csoport a békéscsabai és helyben tevékenykedők, a harmadik pedig a Békéscsabán kollégiumban élők csoportja. Fontos és szerencsés helyzet, hogy az ingázók vannak a legtöbben a kérdőív kitöltői között, hiszen ők egy olyan csoport, akiknek kisebb a helyi beágyazottsága, így nem itt vannak az elsődleges élettereik, kapcsolataik, melyek a középiskolás évek előtt kialakultak. Valamint nincsenek egy kollégiumi intézmény ellátásában, ahol felügyelnek rájuk és egy közösség részei, ahol különböző mértékben, de a szabadidő eltöltésére vonatkozó lehetőségek vannak. Ez a csoport egy külső látásmódot képvisel, így a körülményeket nem a megszokás pozíciójából értékelik. Az ingázók közül egyébként 57-en dolgoznak és 629-en tanulnak.

Békéscsabán lakom és tevékenykedem	452
Békéscsabán lakom, de máshol tevékenykedem	34
Ingázom Békéscsabára a tevékenységem miatt	638
Albérletben élek, Békéscsabán tevékenykedem	13
Kollégista vagyok Békéscsabán	201
Nem békéscsabai vagyok és nem is itt tevékenykedem	35

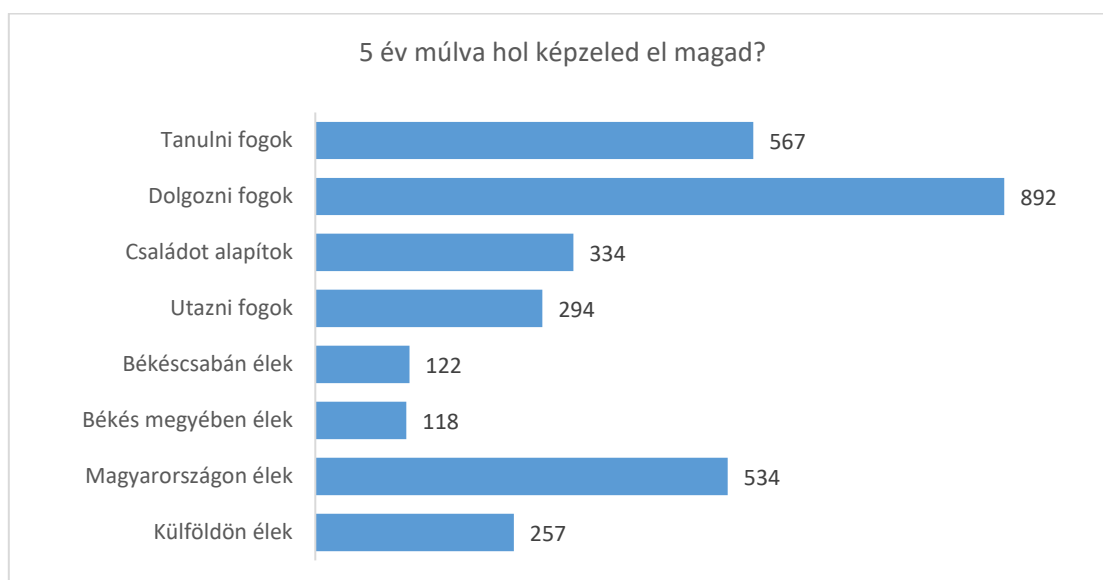
- 1.5. Az anyagi háttérre konkrétan nem kérdeztünk, de levonhatók következtetések az 1373 kitöltő által súlyosnak vélt problémákat részletező részből. A vonatkozó kérdésnél opciók voltak a „Pénztelenség, megélhetési nehézségek”, az „Elhelyezkedési gondok” és a „Lakhatási nehézségek”. A pénztelenséget 342 kitöltő jelölte meg, ami a teljes sokaság 24,9%-a, tehát jelentős, minden negyedik kitöltőt érintő problémáról van szó. A dolgozó fiatalok között már nagyobb arányú a pénztelenség, mint probléma felmerülése, itt 38% nevezte meg problémaként a nem dolgozók között tapasztalható 23,5%-al szemben. A pénztelenséget a Békéscsabai lakcímmel rendelkezők 26,3%-a, míg a Békéscsabai lakcímmel nem rendelkezők 23,8%-a jelölte meg problémaként. Itt jelentős eltérés nincs, noha a

problémával érintett, nem a megyeszékhelyen élő fiatalok jelentősen nagyobb tömeget képviselnek, ha a teljes lakosságra vetítjük ezt az adatot. Az elhelyezkedési nehézségeket 147 fő jelölte be, a lakhatási problémák pedig 59 esetben szerepeltek válaszként.

A tapasztalt jelenségek egybevágnak az országos adatokkal is, ahol 43%-al vezető probléma az „anyagi nehézség, létbizonytalanság, szegénység, elszegényedés”, valamint második 37%-al a „bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő”. A harmadik vezető probléma 19%-al itt a „célталanság, nem tudják, mit akarnak” opció volt.

2. Életpálya, jövőkép

A Békéscsabán élő és itt megforduló fiatalok jövőképeinek megismeréséhez arról érdeklődtünk, hogy az alábbi lehetőségek közül mit fog csinálni öt év múlva. Nem meglepő, hogy a legtöbben azt jelölték, hogy dolgozni fognak, hiszen ennyi időn belül akár felsőfokú képzések is elvégezhetők. Valamint az is lehetőség, hogy valaki dolgozni és tanulni is fog, ahogy azt megjelölte 238 kitöltő.

Az alapvető elképzeléseken túl több és érdekesebb információval bír a lehetőségek kombinálása, főleg a célterületek tükrében. Sajnos elmondható, hogy sem a megyeszékhely, sem pedig a megye nem vonzó a fiatalok körében, jelentős számban elkíváncsoznak különböző okokból. A helyzet komolyságát mutatja, hogy mindössze 29 olyan kitöltő van, aki nem rendelkezik békéscsabai lakcímmel és Békéscsabán tervez dolgozni. Ez azt mutatja, hogy a város a térsége számára sem elég vonzó.

	Dolgozni	Tanulni	Családot alapítani
Békéscsabán	86	46	38
Békés megyében	93	31	40

Magyarországon	362	245	136
Külföldön	174	81	69

A jövőbeni elvándorlásnak több oka is lehet, az országos adatok szerint a külföldre – akár csak ideiglenesen – költözés legfőbb oka 69%-al a jobb megélhetés, ezt követi 38%-al a tapasztalat szerzés majd 35%-al az itthoni rossz anyagi körülmények és a nyelvtanulás. Szintén figyelemre méltó 31%-ot ért el az itthoni kilátástalanság és lehetőségek hiánya. Mivel Békéscsaba, de főleg a megye az ország elmaradottabb térségeihez tartozik, ezek a problémák itt különösen igazak lehetnek.

Azt, hogy egy fiatal hogyan tervezi a jövőjét, az is befolyásolja, hogy hogyan érez a várossal kapcsolatban. Arra a kérdésre, hogy mennyire szereted Békéscsabát, mind a 1373 kitöltő válaszolt a táblázatban szereplő megoszlásban. (A különbség abból adódik, hogy a tervezett lakóhellyel kapcsolatos kérdésre viszont nem válaszolt mindenki.)

	Magyarországon máshova menne (534 fő)	Külföldre menne (257 fő)	Békés megyében maradna (118 fő)	Békéscsabán maradna (122 fő)	Összesen
Nagyon szeretem	96	36	28	66	259
Szeretem	276	93	52	44	656
Közömbös	139	95	34	10	381
Nem szeretem	16	19	3	2	48
Egyáltalán nem szeretem	7	14	1	0	29

A fiatalok érzéseinek azonban okai is vannak, melyeket a negatív és pozitív vélemények száma alapján közelítettünk meg. A kérdőív adatai szerint azok között, akik Magyarországon, de nem Békéscsabán képzelik el a jövőjüket, a legjellemzőbb dolgok, amiket nem szeretnek itt, a táblázatban szereplők voltak.

	Magyarországon máshova menne (534 fő)	Külföldre menne (257 fő)	Békés megyében maradna (118 fő)	Békéscsabán maradna (122 fő)	
Jellemzően fiatalos programok, koncertek hiánya	61	72	5	10	101

Fiataloknak szóló szabadidős hely	46	69	5	9	86
Szórakozóhelyek hiánya	46	55	1	7	80
Szolgáltatások hiánya	40	55	4	15	63
Kihalt	38	53	6	8	68
Tömegközlekedési nehézségek	38	48	7	4	61
Boltok hiánya	36	48	2	2	63
Környezet minősége	32	41	6	3	50

A fiataloknak szóló szabadidős tér esetében egy olyan helyet említettek, ahol több időt is el lehet tölteni, beszélgetni, közösen foglalkozni valamivel. Kiemelték, hogy nem egy kocsmára gondolnak, az alkoholt sok esetben meg is jelölték, hogy nem kívánt az adott helyen. A szolgáltatások hiánya is több esetben hasonló irányba mutat, mert olyan helyeket említettek, mint a Starbucks, ami szintén inkább egy olyan hely, ahova az ember a barátaival időt tölteni megy. Emellett nyilván egy a mainstream média által közvetített fogyasztási tér ez. A tömegközlekedés kapcsán jellemzően a környező települések délutáni és esti járatai esetében jeleztek problémákat. A boltokat illetően pedig a divatos, jellemzően ruházati boltok hiányát érzik. Ez szintén a jelenlegi kulturális mintákból eredeztethető, de nem elítélendő dolog, hiszen a fiatalok mindig is szerettek divatosan öltözködni. Relatíve gyakran megjelenik még a jobb közterek iránti igény, valamint a helyi emberekkel kapcsolatos negatív vélemény is.

Egyértelmű a különbség a problémák említési gyakorisága közt a maradni és az elmenni tervezők között. Azt azonban megmutatják az adatok, hogy noha alacsonyabb arányban jelöltek meg problémát a maradni tervezők, de ugyanazok a tételek jelentek meg a leggyakrabban mindkét csoport között, így ezek releváns kérdések, melyek figyelmet igényelnek a városvezetéstől.

Érdekes, hogy jellemzően nem említene a megélhetéssel és anyagi lehetőségekkel kapcsolatos dolgokat, ennek oka részben a kérdésfeltevésben keresendő, mert a mit nem szeretsz, mi hiányzik Békéscsabán kérdés – 868 válasza – előtt a mit szeretsz Békéscsabán kérdés szerepelt – 954 válasszal – mindkettő kérdés nyílt válaszadási lehetőséggel, melyet a feldolgozás során kategorizáltunk. Ha azonban a problémák tükrében nézzük a költözési szándékkal rendelkező fiatalokat, máris jól kirajzolódnak a tipikusnak tekinthető okok is. Itt nem a belsőnek tekinthető okokat sorakoztattuk fel, hanem a külső, Békéscsabára és környezetére jellemző okokat. A kevesebb válaszadó is jelentősen nagyobb számban jelölte meg az anyagi körülmények elégtelenségét.

	Magyarországon máshova menne (534 fő)	Külföldre menne (257 fő)	Békés megyében maradna (118 fő)	Békéscsabán maradna (122 fő)	
Céltalanság, bizonytalan jövő	199	97	49	39	473
Pénztelenség	124	80	30	42	342
Pályaválasztás, továbbtanulás	102	43	17	19	227
Elhelyezkedés	53	24	21	17	147
Szabadidő hasznos eltöltése	55	20	13	17	125
Lakhatási nehézség	19	7	8	8	59

Jól látható, hogy azok között, akik maradnának a térségben, alacsonyabb számban fordultak elő a legjelentősebb elvágyakozást kiváltó tényezők, de ugyanazokat tartják ők is a leggyakrabban problémának.

A várossal kapcsolatos kedvelt dolgok említési gyakorisága egy érdekes pont, ami kettősséget mutat. A leggyakrabban említett tulajdonság a város élhetősége, otthonossága a Magyarországon belül költözők és a megyében maradók között 16,5% és 16%-ot képvisel, ami érdekes, hiszen az elkíváncozók alapvetően egy jó helynek tartják Békéscsabát. Ők potenciálisan visszatérhetnek a városba, így fontos a megszólításuk. Azok, akik itt képzelik el a következő öt évüket, láthatóan jobban meg vannak elégedve a város nyújtotta lehetőségekkel, így a barátok és emberi kapcsolatok nem jelennek meg náluk az első dolgok között, amit szeretnek. Az elkíváncozók esetében viszont megjelennek az emberi kapcsolatok. Ez azt mutatja, hogy a helyi társadalomban kialakuló közösségek fontos szereppel bírnak a fiatalok megtartásában.

	Magyarországon máshova menne (534 fő)	Külföldre menne (257 fő)	Békés megyében maradna (118 fő)	Békéscsabán maradna (122 fő)	
Élhető, otthonos	88	26	19	34	135
Nem nagy, nyugodt	63	21	14	27	138
Helyek, látványosságok	60	46	16	17	209

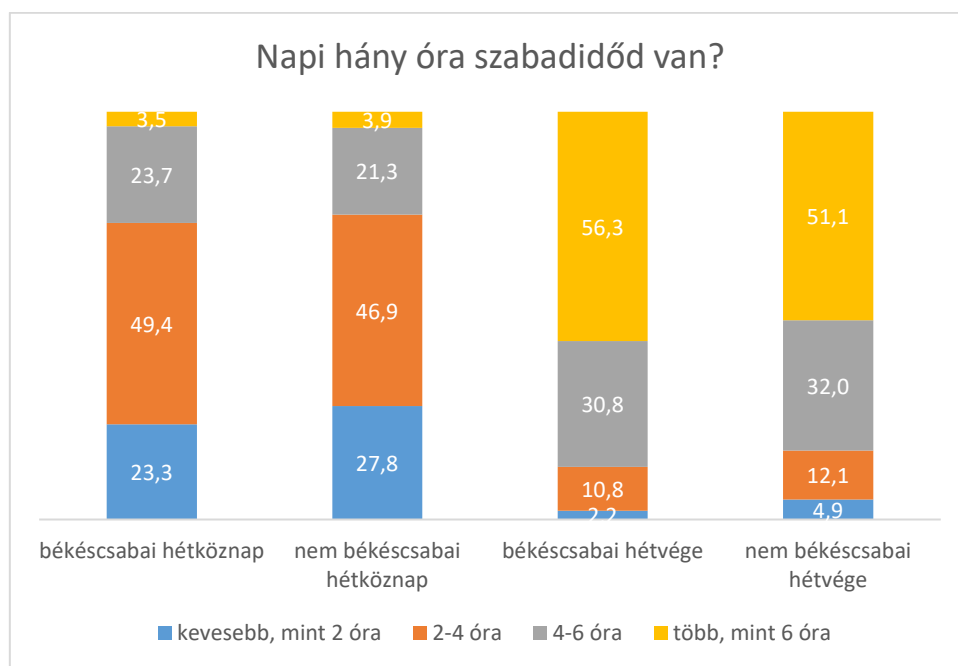
A város méretéből adódó funkciók	50	25	17	14	133
Változó volt a kategóriákban	Barátok, kapcsolatok 37	Barátok, kapcsolatok; Lehetőségek 19-19	Lehetőségek 8	Zöld környezet 12	

A fiatalok számára tetsző dolgok mellett azonban más okból eredő kötődés is felmerülhet. A 122 fő közül, akik azt választották, hogy 5 év múlva Békéscsabán fognak élni, 80,3%-ot jelentő 98 fővel a legnagyobb csoport az, akit az iskola köt ide, 89 főt a barátaik és 84 főt a családja köt ide. Még hangsúlyosabb az iskola marasztaló szerepe a között a 118 fő között, akik Békés megyében terveznek maradni, itt ugyanis 94,9%-ot képviselő, 112 ember jelölte az iskolát. Ezt követi 60 fővel a barátok és 31 fővel a megszokás, mint tényező. A Magyarországon maradni tervező 534 fős csoportban a leghangsúlyosabb ok a 86,1%-ot jelentő 460 fővel szintén az iskola. Második és harmadik helyen pedig a barátok és a család szerepel, 309 és 216 fővel. A külföldre készülő 257 fiatal között szintén az iskola a legnagyobb marasztaló tényező, a 85,2%-ot jelentő 219 fővel, a második és harmadik legfontosabb tényező pedig itt is a barátok és a család 137 és 108 fővel. A kérdéshez tartozott egy szabadon kitölthető egyéb opció is, amit azonban mindössze 42 ember töltött ki az összes 1373-ból. Ez arra utal, hogy nincs más, ami egyértelmű marasztaló erővel bírna. A legfontosabbak a kötelező közoktatás és a közeli emberi kapcsolatok.

Békéscsaba iskolaváros. A közoktatási intézményekkel való kapcsolat, az iskolai közélet, közösségek, diákönkormányzatok támogatása, a fiatalok bevonása nem szűnt meg az oktatási rendszer átalakításával. Az ifjúsági munka egyik alapja az, hogy élményeket, lehetőségeket teremtsen, kereteket biztosítson a fiatalok számára. Ezek az adatok csak ráerősítenek arra az eddigi gyakorlatra, hogy a város nem csökkentette a fenntartó váltást követően az ifjúsági feladatok, programok támogatását. A felmérés adatai is megerősítik az önkormányzat felelősségét, ugyanis amit Békéscsaba befektet ezekbe a fiatalokba, az nem csak a városban hasznosul, hanem szerte az országban. Vagyis, amit itt megtanulnak (pl. közéletiség, szervezeti kultúra, önkormányzatiság, párbeszéd, rendezvényszervezés, közösségiség, önkéntes munka terén), azt a tudást más településeken, más közösségekben, később munkahelyükön, tanulmányaik során hasznosíthatják, viszont sosem felejtik el, hogy mindezt Békéscsabán éltek meg. Középiskolásnak lenni nagyon jó dolog, és ha a felnőttek támogatni tudják őket abban, hogy saját magukat megszervezzék, programjaik, közösségeik, tereik legyenek, akkor mindezzel a városhoz való kötődésüket erősítik.

3. Szabadidő és lehetőségek

Az emberek életének fontos része a szabadidő, ez különösen igaz a fiatalokra, hiszen ez az az idő, amikor úgymond megalkothatják saját magukat és a kapcsolati hálójukat. Hódolhatnak különböző hobbiknak, sportolhatnak, alkotó tevékenységet végezhetnek, vagy csak elmehetnek szórakozni. Megismerhetnek új embereket, közösségek részévé válhatnak, vagy saját közösségeket alkothatnak. A szabadidő és a szabadidő eltöltés megismerésének első fontos lépcsője a szabadidő rendelkezésre állásának vizsgálata. A vizsgálatot aszerint végeztük, hogy a kitöltő rendelkezik-e békéscsabai lakcímmel vagy sem. Ezt a fajta felosztást az indokolja, hogy a napi kötelező ingázás, ami különféle távolságokat tartalmaz, fontos részét képezi a rendelkezésre álló szabadidőnek. Ez az adatokból is kitűnik, a békéscsabai fiatalok nagyobb arányban jelölték a hétköznapokon, hogy kettő és hat óra szabadidejük van. A hétvégék esetében pedig szintén a békéscsabaiakra jellemző a több szabadidő, a napi hat óra feletti sávban. Noha az eltérés nem jelentős, de állandó.

	békéscsabai gyakran	nem békéscsabai gyakran	békéscsabai néha	nem békéscsabai néha
Netezés	85,3	85,6	14,5	13,7
A családommal vagyok	68,0	73,8	31,4	25,1
A barátaimmal vagyok	56,9	52,4	39,4	42,8
Sportolok	40,2	25,6	46,1	55,2
Semmi különöset	32,9	32,9	45,7	48,4
Olvasok	23,9	18,2	48,2	52,7

Szórakozóhelyeket látogatok	23,1	16,6	44,9	49,5
Közösségben, egyesületben tevékenykedek	18,6	9,8	26,1	23,2
TV nézés	16,9	16,6	59,4	62,1
Videojáték ismerősökkel	15,1	18,1	26,7	25,7
Kulturális eseményeket látogatok	14,9	9,6	65,5	65,1
Videojáték egyedül	13,1	14,3	30,6	31,4
Közélettel foglalkozom	10,2	5,1	35,1	36,2
Fesztiválokra megyek	9,6	11,2	53,7	50,6
Iskolán kívüli képzésen veszek részt	8,8	5,2	25,3	21,2
Kirándulok	8,6	7,2	59,8	57,6
Hitéleti programon veszek részt	5,9	2,5	16,1	11,5
DÖK munkában veszek részt	5,5	4,1	11,4	8,7
Művházat, könyvtárat látogatok	4,3	3,2	29,2	27,8
Önkéntes munkát végzek	4,1	3,9	31,4	30,5

A fenti táblázat segítségével pontosabban betekintheünk abba, hogy a felsorolt opciók közül miket csinálnak a fiatalok. A számok százalékokat jelölnek, melyek a békéscsabaiak esetében az 510 kitöltőn belüli, a nem békéscsabaiak esetében pedig a 863 kitöltőn belüli arányokat jelölik. A gyakori tevékenységek között nem meglepő, hogy az internetezés vezet, hiszen szinte minden fiatal rendelkezik okostelefonnal, amit előszeretettel használnak is. A második, harmadik és negyedik helyen pedig társas tevékenységek szerepelnek, a fiatalok különböző szociális kapcsolatait mentén szerveződve. Érdekes, hogy ha megnézzük a ritkán végzett tevékenységek közül a leggyakoribb válaszokat, akkor a leköszönő, de még mindig nagy jelentőséggel bíró mainstream média fogyasztási termék a TV és a kirándulás mellett, az első helyen a kulturális események látogatása és a negyedik helyen a fesztiválok látogatása szerepel. Ez a két szabadidős program egyébként a jellegéből adódóan sem tud a gyakori kategória része lenni, hiszen Békéscsabán nem találkozhat mindenki, minden nap a számára érdekes ilyen eseményekkel. Fontos azonban, hogy az ottani társaság az egyik vonzó tényezőjük. Az egyik a hasonló kulturális érdeklődésű emberek találkozóhelye, a másik pedig a hasonló szórakozást, zenét kedvelők körének eseménye. Az említettek mellett pedig előkelő helyen van a szórakozóhelyek és közösségek látogatás is.

Az említett szabadidős tevékenységekben közös az, hogy társaságok összejövetelét jelentik, ahol olyan kapcsolatok alakulhatnak ki, melyek segítenek a fiatalok előrehaladásában, társadalmi tőkéjük gyarapításában és végső soron pedig egy cselekvőképes helyi közösség kialakulásában, megerősödésében. Ehhez azonban szükség van arra, hogy a közösségek, társaságok, rendezvények megfelelő térre találjanak, ahol bővíthetnek, fejlődhetnek.

Ha a lakóhellyel összefüggésben vizsgáljuk a szabadidős tevékenységeket, megfigyelhető az, hogy a Békéscsabaiak nagyobb arányban sportolnak, járnak szórakozóhelyekre, kulturális eseményekre és foglalkoznak például közélettel. Ennek nagy valószínűséggel az az oka, hogy a megyeszékhely jobban ellátott edzőtermekkel, valamint nyilvános sportlétesítményekkel, emellett pedig szintén itt találhatók nagyobb számban – vagy bizonyos településekkel szemben kizárólag – szórakozó, közösségi és kulturális helyek, intézmények. Az igény létét jelzi az is, hogy az említett tevékenységek ritkán opciója esetében a nem békéscsabaiaknál kiegyenlítődik az adott cselekvés végzésének gyakorisága, sőt bizonyos esetekben, mint a fesztiválok és szórakozóhelyek látogatása, meg is haladja a békéscsabaiakra jellemző értéket. Ez a sajátosság felelősséget helyez Békéscsabára, hogy az a lehetőségeihez mérten biztosítsa az említett programokat és lehetőségeket, és ami fontosabb, az azokhoz való hozzáférést a területén kívül lakók részére is, ezzel csillapítva az ilyen téren tapasztalható depriváltságukat. Igazolja a vidékiek nehézkes hozzáférést a városi funkciókhoz az is, hogy nagy számban nevezték meg problémaként a tömegközlekedési járatok hiányát a délutáni és esti órákban.

A szabadidővel kapcsolatos kérdés volt még az, hogy van(nak)-e olyan barátai a kitöltőnek, akikkel gyakran van együtt és ez a találkozás személyesen, vagy az online térben történik? A válaszok szerint 75,5% személyesen találkozik a barátaival, míg 19,5% az online térben. 5% azt mondta, hogy nincsenek olyan barátai, akikkel gyakran találkozna. A Békéscsabán lakó és tevékenykedő fiatalok esetében ez 77,2% - 18,1% és 4,6%, a bejárósok esetében 75% - 20,2% és 4,8% míg a kollégisták esetében 77,1% - 18,9% és 4%. A számok alapján halványan látható az a tendencia, hogy a bejárósoknak lesznek Békéscsabai barátaik, akikkel az internet segítségével tartják a kapcsolatot, míg a csabaiaknak és a kollégistáknak több lehetősége lehet a személyes találkozásra. A kapcsolatok tehát már fiatal korban kialakulnak Békéscsaba és a környező települések között, ami segíthet a térség társadalmát összetartóbbá tenni. Ez a tényező szintén erősíthető azáltal, ha vannak olyan terek, amik szólnak mind a bejárósoknak, mind a helyieknek.

A jelenlegi helyzet és a rendelkezésre álló lehetőségek mellett arra is rákérdeztünk egy nyílt kérdés formájában, hogy milyen programokat látnának szívesen a kitöltők. A kérdésre 687 kitöltő írta be valamilyen vágyát. A legtöbben, 278-an koncerteket szeretnének, közülük csak 78-an említettek konkrét stílust és előadót. Ebből, valamint a kitöltés relatíve alacsony arányából arra lehet következtetni, hogy a fiatalokban nem fogalmazódik meg, hogy mire is vágnak igazán. A zene mellett

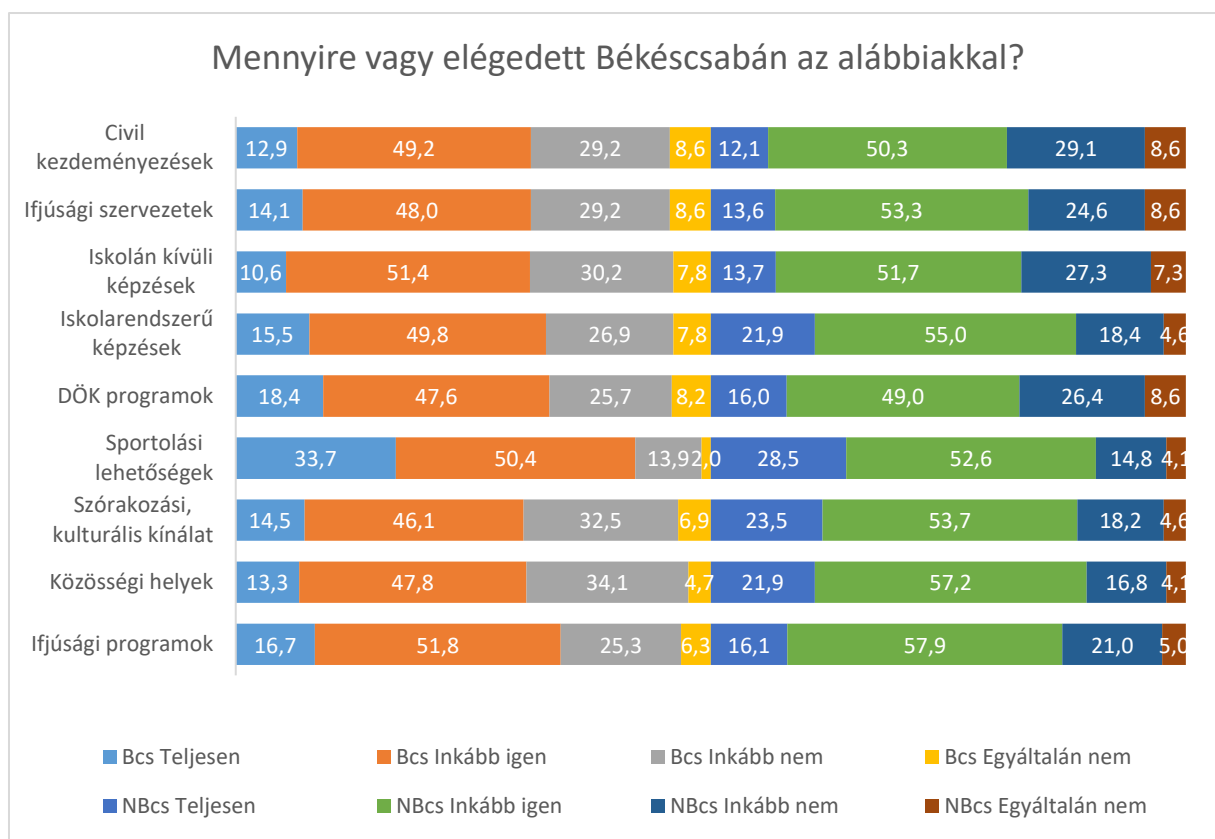
a második leggyakoribb program igény a sport rendezvény volt 141 említéssel. A harmadik, negyedik és ötödik helyen szereplő javaslatok jelentősen kevesebb említéssel fordultak elő, 69-en különféle előadásokat hallgatnának, 67-en kulturális eseményeket, kiállításokat látogatnának és 65-en csak valami fiatalosat szeretnének. 50 említéssel szerepeltek még a különféle képzések iránti igények, valamint 46-al a fesztiválok.

	Békéscsabai	Nem Békéscsabai
Koncert	100	278
Sport rendezvény	61	80
Előadások	43	26
Kulturális események, kiállítások	33	34
Valami fiataloknak szóló	29	36

4. Helyi értékek

Az ifjúsági munkának (és a közösségfejlesztésnek) fontos kiindulópontja, hogy azok, akikkel, akikért dolgozunk, miként gondolkodnak, éreznek szűkebb és tágabb közösségük iránt. A jövőtervezés szempontjából fontos ismerni a célcsoport attitűdjét, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokat aktivizálni lehessen a pozitívan gondolkodók bevonására, a negatívan gondolkodók megismerésére és szintén bevonására.

Már előkerült, hogy miket szeretnek a fiatalok Békéscsabán, a közép távoli tervek tükrében. Az kiderült, hogy a város leginkább értékelt tulajdonságai az élhetőség, otthonosság és a zöld környezet; a viszonylag kis méret és a nyugaltság, a népszerű helyek és látványosságok; a funkció többlet, ami a megyeszékhely státuszából ered; az előbbihez kapcsolódva pedig a lehetőségek, valamint itt is megjelentek a baráti kapcsolatok. A következő táblázatban azt nézzük meg, hogy mennyire elégedettek a fiatalok Békéscsabával az ifjúságot érintő fontos szempontok mentén.

A fiatalok véleménye alapján a békéscsabaiak átlagosan 65%-a elégedett a felsoroltakkal, míg a nem békéscsabaiak esetében ez az érték 72%. Ez egy érdekes arány, ha figyelembe vesszük, hogy az adott nyitott kérdést 867 válaszadó töltötte ki, akik szerint a legfőbb hiányolt dolgok a városból: a fiatalos programok, koncertek, fiataloknak szóló szabadidős hely, szórakozóhelyek hiánya, szolgáltatások hiánya, kihaltság, tömeg közlekedési nehézségek, boltok hiánya és a környezet nem megfelelő minősége. Feltűnik, hogy a válaszok alapján inkább elégedettek a programokkal, szórakozási és kulturális kínálattal, melyek mégis megjelentek a hiányolt dolgok között. Erre a látszólagos ellentmondásra két válaszlehetőséget látunk, az egyik, hogy ami van a városban, azzal elégedettek a fiatalok, viszont többet szeretnének. A másik pedig, hogy a két kérdés pontosan a két végletet, vagyis az elégedetteket és az elégedetleneket tudta számba venni, hiszen a legnagyobb csoport, akik programokat hiányoltak, az összes kitöltőnek mindössze a 7,4%-át teszik ki. A helyzet előnyös viszont abból a szempontból, hogy így alaposabban megismerhetők a két tábor igényei.

A kérdőívben szerepelt egy kérdés, ami arra kérdezett rá, hogy mire büszke a kitöltő Békéscsabán. Sajnos csak 227 ember válaszolt, így ez statisztikai elemzésre kevésbé alkalmas. A tartalmát tekintve viszont a leggyakrabban a kolbász került említésre 71 alkalommal. Gyakran szerepelt még a Garabonciás Napok, a város különböző értékei és szépsége, a sport eredmények, az iskolák és a Csabai Kolbászfesztivál is.

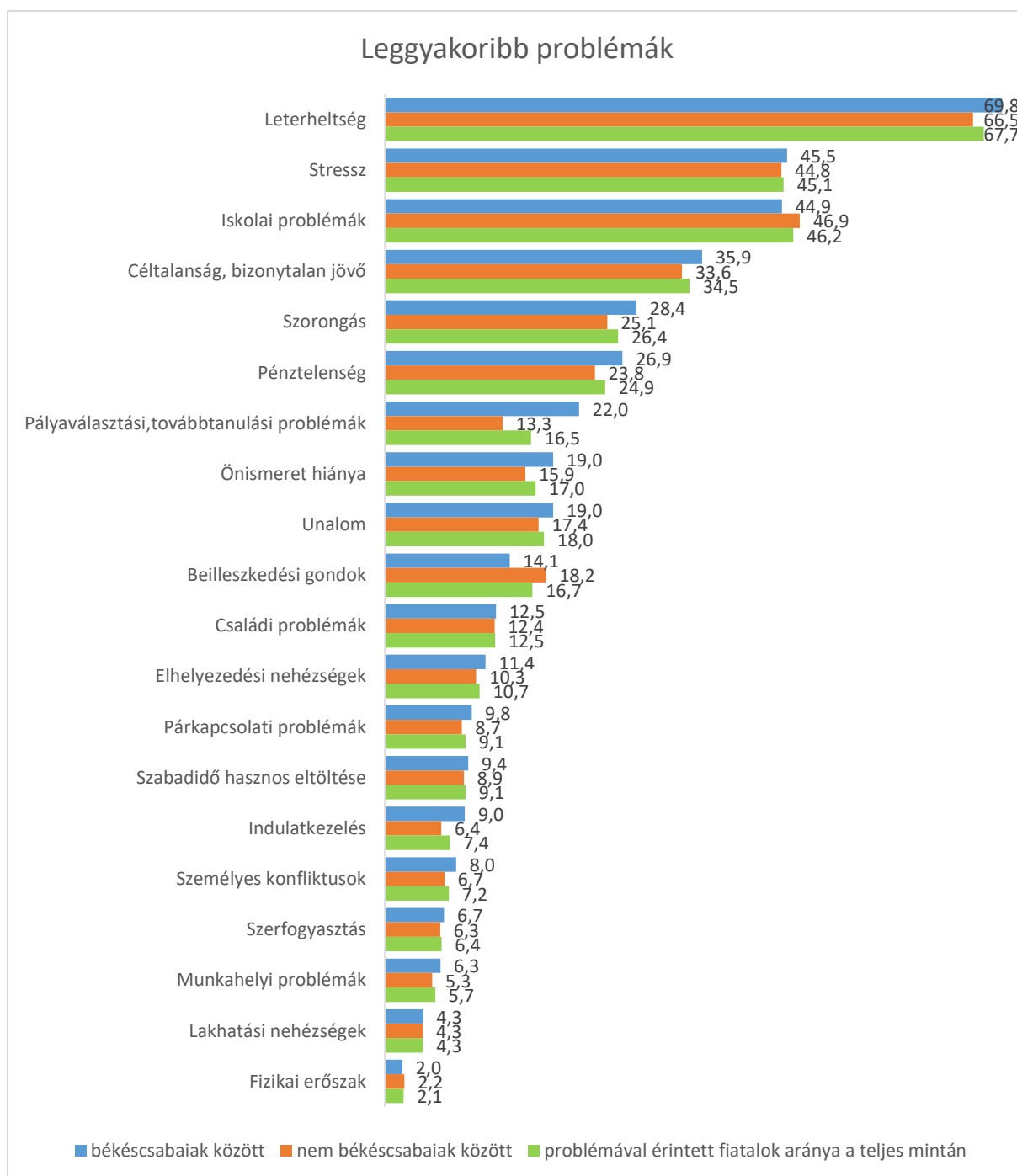
5. Problémák

Az ifjúságot érintő, az általuk elszenvedett nehézségek és problémák megismerése és kezelése elengedhetetlen annak érdekében, hogy a fiatalok mind szellemileg, mind testileg egészséges felnőttekké váljanak. Az alábbi diagramon szereplő problémák közül választhatta ki az öt, számára legsúlyosabbat a kitöltő. A problémák gyakoriságát aszerint válogattuk, hogy a kitöltő békéscsabai-e vagy sem, majd megjelenítettük az arányokat a két említett kategórián belül, valamint a teljes mintához viszonyítva is. Az előbbi lényege, hogy külön is tisztán láthassuk a két csoport problémáit, az utóbbi segítségével pedig az adott probléma valós léptékéről kaphatunk képet.

Jól látható, hogy a leggyakoribb nehézségek a belső jellegűek, abból erednek, hogy a fiatalok mennyire képesek megbirkózni az élethelyzetekkel. A kitöltő sokaságra jellemzően az élethelyzeteiket nagyban meghatározza az iskola és az azzal járó leterheltség. Harmadik helyen a konkrétan nevesített iskolai problémák szerepelnek. A második helyen szereplő stressz szintén adódhat az iskolai stresszből, de ez már összetettebb, hiszen eredhet a negyedik helyen szereplő bizonytalan jövőképből, a hatodik helyen szereplő pénztelenségből és családi problémákból is. Egyértelmű, hogy a problémák, különösen a mentális jellegűek összefüggnek és erősítik egymást. Kezelésük nagyon fontos feladat, amelyre az iskolai mentálhigiénés szakembereken túl a témával foglalkozó civil szervezetek képesek, melyek támogatása szükséges az önkormányzat részéről.

A két csoport közti különbségre jó példa az iskolai problémák és a beilleszkedési gondok, melyek jellemzőbbek a nem békéscsabai fiatalokra. Szintén az iskolával kapcsolatos pont a pályaválasztás, továbbtanulás, ami a többi értéktől eltérően azonos számban fordul elő a két csoportban, ezért a békéscsabai fiatalok között ennek a problémának az aránya jóval nagyobb. Ennek oka két dolog lehet, az egyik, hogy a nem csabaiak általában jobban tudják, hogy mit szeretnének tanulni, a másik pedig az, hogy a nem csabaiak valamiért kevesebben terveznek, vagy alapvetően kevesebben engedhetik meg, hogy tovább tanuljanak, így ez nem generál problémát.

A pénztelenség a leggyakoribb probléma, mely nem elsősorban belső eredetű, hanem a térség és azon belül az adott család helyzetéből adódik. A pénztelenség, arányait tekintve a békéscsabaiak között nagyobb, abszolút értékét tekintve viszont nyilván a megye többi településén érint nagyobb tömeget. A nem békéscsabaiak között képviselt alacsonyabb arányának talán az érzékelt anyagi egyenlőtlenségek lehetnek az okai, ami a megyeszékhelyen nagyobb kontrasztot mutat, mint a kisebb településeken, melyek a térségben jellemzően még rosszabb helyzetben vannak.

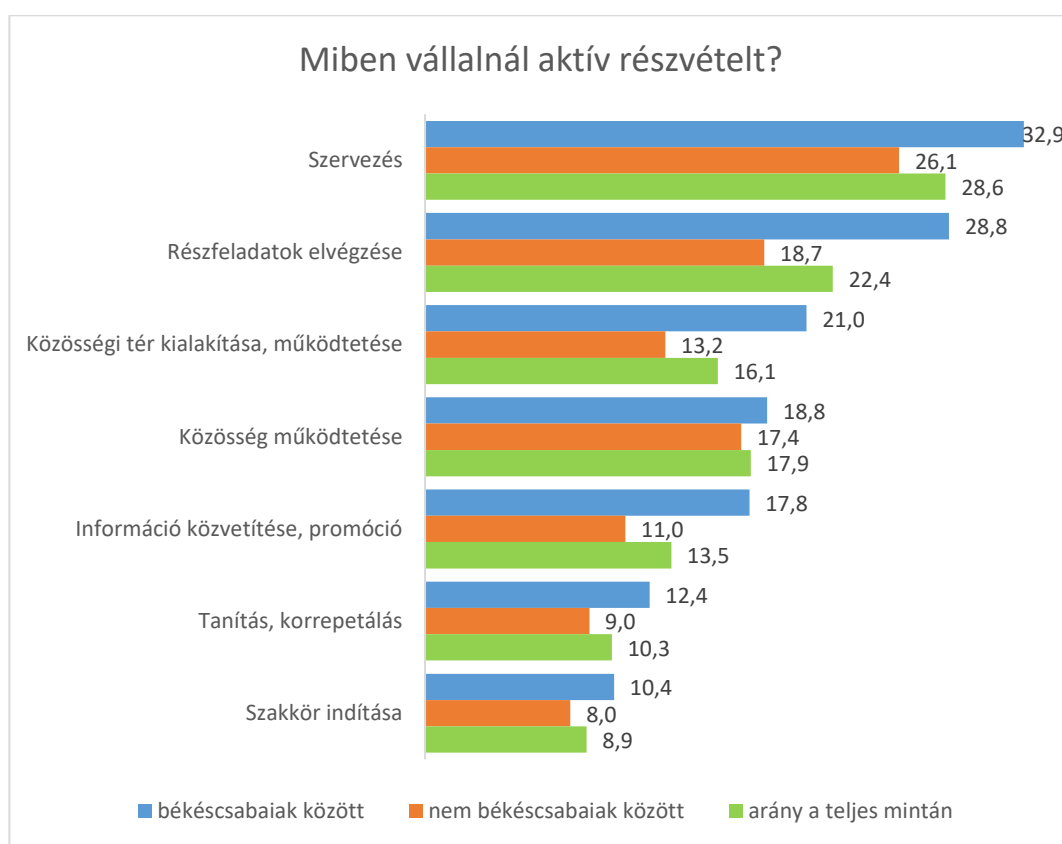

6. Közélet és a közélet területiségével kapcsolatos tapasztalatok

6.1. A közélet tekintetében már korábbi részekben bemutattuk, hogy a békéscsabai fiatalok 45,3%-a és a nem csabaiak 41,3%-a foglalkozik közélettel. A teljes sokasághoz viszonyítva a közélettel foglalkozók aránya 16,8% Békéscsabán és 25,9% a megyeszékhelyen kívüliek körében. A közélet egy hivatalosabb formája a közösségekben, egyesületekben való aktivitás, amit a békéscsabai fiatalok 44,7%-a és a nem békéscsabai fiatalok 33%-a végez valamilyen rendszerességgel. Az összes megkérdezett fiatal körében az arány 16,6% és 20,8% a nem békéscsabaiak javára. Ez alapján az látható, hogy a megyeszékhelyen

kívüli fiatalok, a létszámukhoz képest alacsonyabb arányban, azaz kisebb aktivitással vesznek részt közösségi életben, a nagyobb abszolút számuk miatt azonban összességében többen végeznek ilyen tevékenységet. A meglévő társadalmi aktivitás mellett a további hajlandóság is jellemző, ugyanis a fiatalok több mint fele 51,5% (708 fő) be is kapcsolódna fiatalokat érintő programok, tevékenységek megvalósításába. Ez a fajta hajlandóság a békéscsabaiak körében magasabb és pozitív eredmény, hogy a pénztelenséget, mint problémát megjelölők körében is 50,8%-ot képviselnek azok, akik bekapcsolódna ifjúsági programok megvalósításába.

Arra a kérdésre, hogy miben vállalnának aktív részvételt a fiatalok, hét opció közül lehetett választani, melyre 708 fiatal válaszolt, akik korábban azt jelölték, hogy hajlandók lennének segíteni.

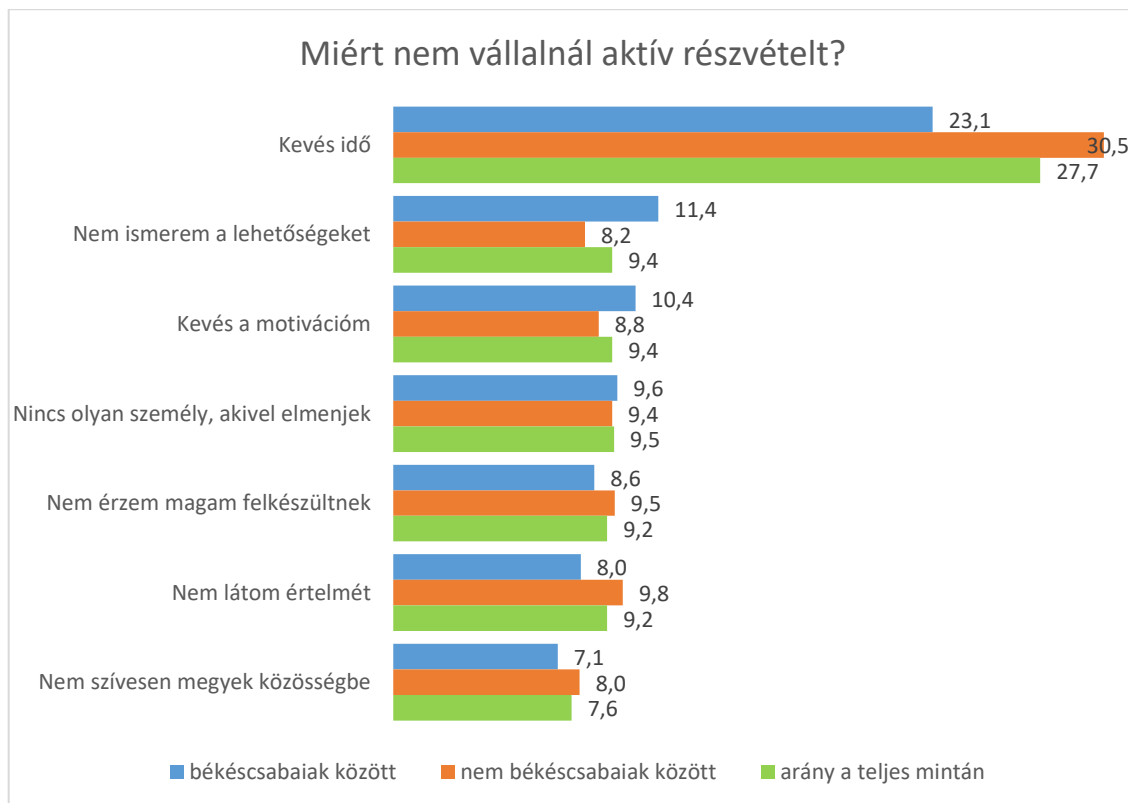
A diagram jól szemlélteti azt, hogy sok fiatal szinte bármilyen feladat elvégzésében partner annak érdekében, hogy tegyen az ifjúságért. Az 1373 kitöltő közül összesen 122 fő lenne partner szakkör indításában, ami egy komoly feladat, 393 fő pedig a különféle szervezési feladatokban működne közre. Ez a két kategória a két véglet a vállalkozásra hajlandók között, de meg kell jegyezni, hogy még a legkisebb csoport is elég nagy lenne, hogy érdemben ellássa az adott feladatot Békéscsabán vagy egy-egy környéki településen.

Pozitív eredmény, hogy az anyagi helyzet nem befolyásolja negatívan a közreműködési hajlandóságot, azok között, ugyanis, akik a pénztelenséget problémának jelölték, nagyobb arányú, átlagosan 17,5%-

os a közreműködési halandóság, míg azok között, akik nem jelölték, 16,6%-os. Ez azért is előnyös, mert így meg van annak a lehetősége, hogy szociális háttér tekintetében heterogénebb közösségek alakuljanak ki, melyek a fiatalok szélesebb spektrumának igényeire, problémáira tudnak reflektálni. Ehhez azonban szükség van arra, hogy ezeket a fiatalokat ösztönözzék és teret valamint eszközöket biztosítsanak nekik az erre anyagi forrásaik révén képes szereplők.

Amellett, hogy a fiatalok mikre vállalkoznak, tisztában kell lenni azzal is, hogy melyek a visszatartó tényezők. 48,4%, azaz 665 fő azt jelölte, hogy nem venne részt fiatalokat érintő programok, tevékenységek szervezésében. Közöttük a leggyakoribb ok az, hogy kevés az idejük. Ez kiemelkedően jellemző a nem békéscsabai fiatalokra, akik közül 638-an, ami a nem csabaiak 73,9%-át teszi ki, ingáznak a megyeszékhelyre. Emellett a helyiek között is kiemelkedő az időhiány, mint gátló tényező. Egészen egyértelmű, hogy plusz órákat nem lehet beilleszteni a napba, de életviteli tanácsadásokkal, workshop-okkal fejleszthető a fiatalok idő menedzsmentje, mely révén hatékonyabban tanulhatnak vagy foglalkozhatnak a számukra kedves témákkal, aktivitásokkal.

A következő legjellemzőbb tényező, a lehetőségekkel kapcsolatos ismeret hiányt a teljes sokaságnak csak 9,4%-a említette, ami 129 főt jelent. Ezek sem elhanyagolhatóak, hiszen a város és esetlegesen a megye fiataljaira vetítve ez több ezer embert jelent, akik nincsenek tisztában a lehetőségekkel.

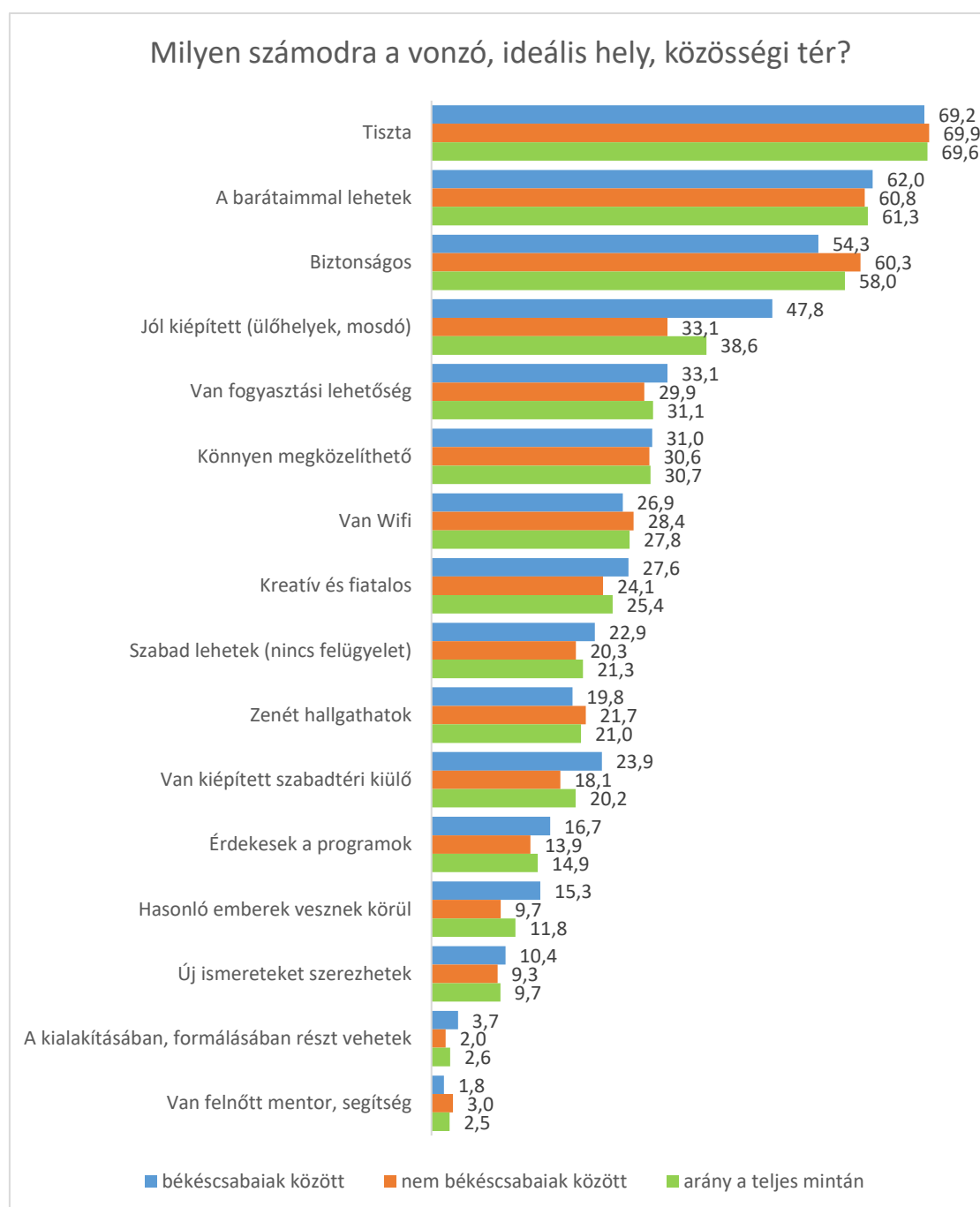

Békéscsaba és Békés megye jövője szempontjából fontos az, hogy a fiatalok tisztában legyenek a térség nyújtotta lehetőségekkel annak érdekében, hogy kiaknázhassák azokat, sikeresek és boldogok legyenek a szülőhelyükön. Ehhez elengedhetetlen, hogy a lehetőségeket ne csak a békéscsabai középiskolákban tanuló fiatalok felé kommunikálja a város és a különböző releváns szereplők, hanem az egész megye ifjúsága felé. A lehetőségek ismerete ugyanis kulcs eleme az aktív részvételnek.

6.2. A közösségi terekkel kapcsolatos tanulságok

Az ifjúsági közösségek kialakulásának és ápolásának egyik legfontosabb eleme a tér. Szükség van egy olyan közegre, ahol a fiatalok kapcsolatba kerülhetnek egymással, találkozhatnak, közös tevékenységbe kezdhetnek. A jó közösségi tér tulajdonságai azonban nehezen megragadhatók, a helyi fiatalság igényeinek felmérése érdekében ezért megkérdeztük, hogy szerintük milyen tulajdonságok a fontosak. A beérkezett válaszok alapján az elvárások nem magasak, a körülmények tekintetében egy tiszta, rendezett, fiatalos és biztonságos környezetre van szükség, ahol lehet enni és inni, jól megközelíthető és van vezeték nélküli internet hozzáférés. A soft tényezők közül a legfontosabb a közösség, a barátok jelenléte. A válaszadók ötöde szerint nincs is szükség felnőtt felügyeletre, mentorra.

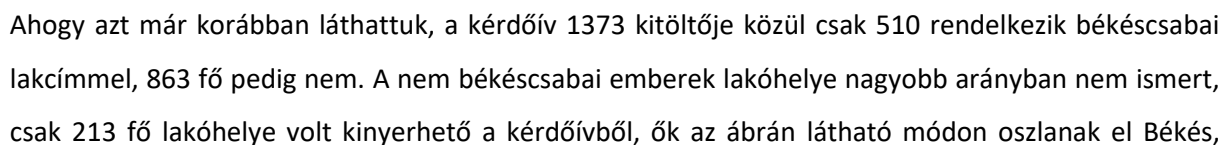
Érdekes a nem csabai és csabai fiatalok közti különbség, a biztonságosság és a kiépítettség tekintetében. A nem csabai fiatalok a biztonságot nagyobb arányban hangsúlyozzák, ennek az egyik oka az lehet – révén, hogy az ingázók teszik ki a csoport nagyobb részét – hogy náluk van a napi iskolai felszerelés és egyéb használati tárgyak, amit szeretnének biztonságban tudni, míg elfoglalják magukat a közösségi térben. A kiépítettség magasabb szintje a békéscsabaiak között pedig a rendelkezésre álló lehetőségek következtében kialakuló elvárási szint lehet, hiszen a helyiek ismerhetnek olyan helyeket, ahol találkozni szoktak, de az említett dolgok nem megoldottak. Az okok pontos megismerése azonban csak a fiatalokkal kapcsolatos ismeretek gyűjtése miatt fontos, hiszen belátható, hogy mindkét tényező alapvetőnek tekinthető egy ifjúsági tér esetében.

Említést érdemel, hogy a programok, ismeretszerzés és felnőtt mentorálás alacsony százalékban jelenik meg, mint igény. Ennek két oka lehet, az egyik, hogy ezeknek már megvannak a megfelelő és kielégítő tereik, a második és egyben kézenfekvőbb ok, hogy a kérdőívben az öt legfontosabb tényezőre kérdeztünk és belátható, hogy az alapokat említik a legtöbben. Ez utóbbi magyarázatot támasztják alá az adatok is, mert egy kitöltő átlagosan négy és fél lehetőséget jelölt meg a tizenhatból, tehát a legtöbben, ezernyolcvan öt tényezőt jelöltek.

A korábbi eredmények alapján tehát szükség van egy élhető térre, ahol a fiatalok kulturált körülmények között együtt lehetnek a barátaikkal. Egy ilyen térben lehetőség lenne a számukra érdekes előadások,

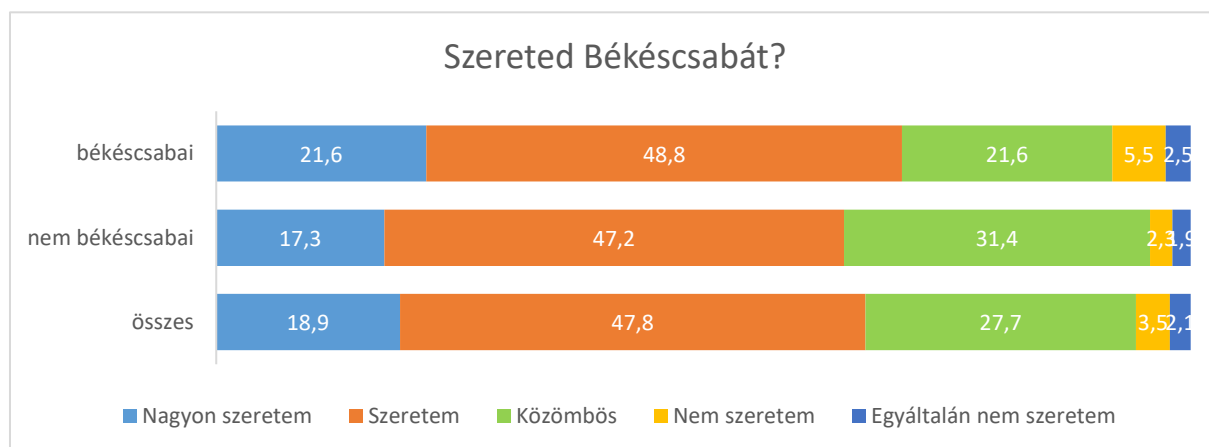
Területi vetületek feltárása

valamint Hajdú-Bihar megyékben Furta és Újiráz települések esetében és Jász-Nagykun-Szolnok megyében Mezőtúr esetében.

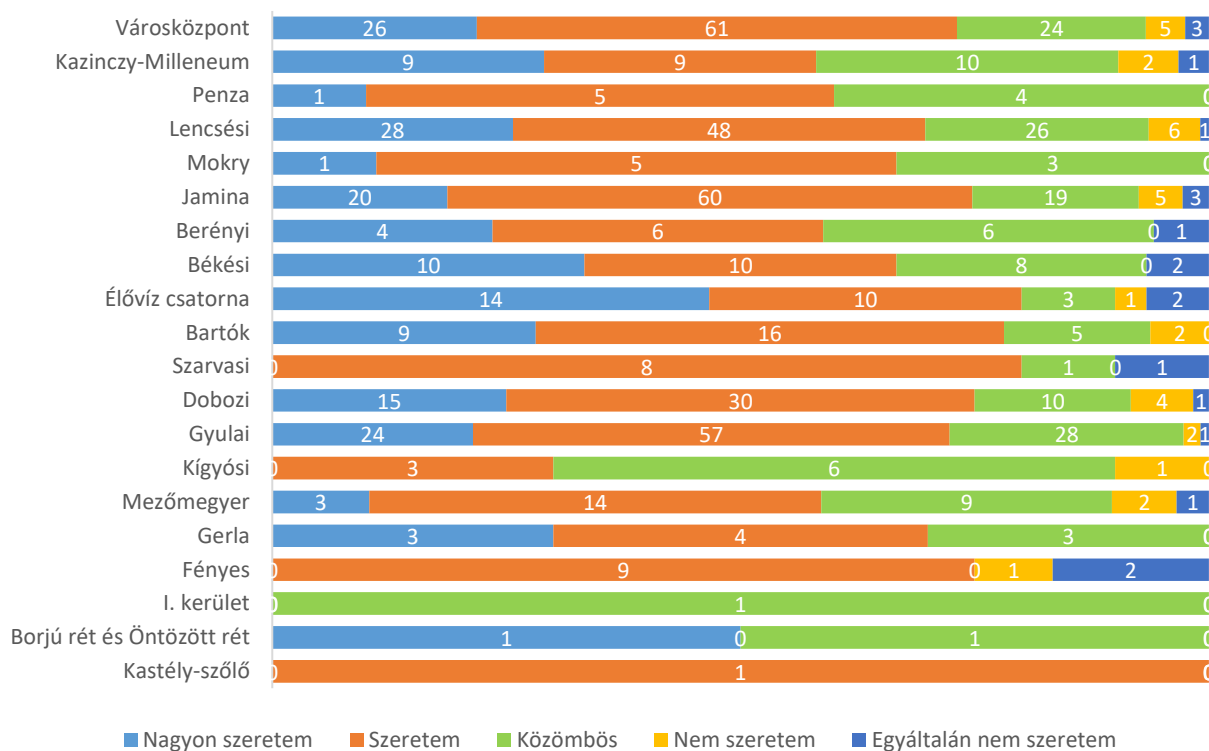
A fehérrel jelölt településeket nem említette egy kitöltő sem, mint lakóhely. Ennek ellenére nagy biztonsággal kijelenthető, hogy a Szarvas, Orosháza, Medgyesegyháza, Sarkad, Körösladány körön belüli településekről volt kitöltő, így Békéscsaba vonzáskörzetét jól lefedte a kérdőív. Békéscsaba vonzáskörzete mellett Szeged vonzása is észlelhető a megye dél-nyugati települései esetében. Orosháza szerencsére jó vasúti összeköttetéssel rendelkezik a békési megyeszékhely felé, ezért ide is vonzódik.

A hiányos települési adatok miatt a területiséggel kapcsolatos összehasonlításról csak a békéscsabai vagy nem békéscsabai relációban érdemes beszélni. Ebben az összefüggésben látható, hogy nagyságrendileg azonosan viszonyulnak a városhoz az eltérő helyen élő fiatalok. Egy kiemelkedőbb érték van, a semleges hozzáállás a nem békéscsabaiak esetében. Az eltérés nem jelentős, de utalhat arra, hogy sok nem helyi tanulót valamilyen okból kevésbé fog meg a város.

Békéscsaba területén belül már van értelme részletesebb területi bontásban vizsgálni azt, hogy mennyire szeretik az adott környéken élő fiatalok a várost. Itt is vannak adathiányos részek, azonban így is kitűnnek érdekes jellemzők. A legnépesebb kategória itt is a „Szeretem”. Azonban tapasztalható az, hogy a város bizonyos részeinek lakói, mint az Élővíz csatorna környéke, a Városközpont, a Dobozi út és például Jamina nagyobb arányban mondták azt, hogy szeretik és azt is, hogy nagyon szeretik a várost. Ezzel ellentétben pedig a például a Berényi út, a Kígyósi út és a Mokry valamint Penza lakótelepeken vagy környezetében élők kevésbé szeretik a várost. Ebben az összevetésben könnyű belátni, hogy a városi térben változó anyagi helyzettel és társadalmi státusszal rendelkező lakók adott területeken koncentrálnak. A városrész helyzetéből valamint az emberek anyagi helyzetéből adódóan pedig eltérő lehetőségek és más kép alakul ki a városról a szegényebb családok tagjaiban.

Szereted Békéscsabát?

III. A felmérésben közreműködő szakemberek

Pocsajiné Fábián Magdolna, a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesületének titkára, művelődésszociológus, népművelő, közösségfejlesztő szakember vagyok. 1971-1983 között a Békési Városi Művelődési Központban dolgoztam, 1983-tól 2009-ig a Békés Megyei Művelődési Központban (és utódszervezetében) főtanácsosként. Tevékenységeim közül legfontosabbnak a közösségek szerepének erősítését tartom a helyi társadalom fejlesztésében, valamint a településükért tenni akaró helyi lakosok kezdeményezéseinek a bátorítását,

segítését. A szakmai munkám során koordinálok, irányítom szervezetünk tevékenységét, oktatok különböző közművelődési/ közösségfejlesztő kurzusokon, részt veszek hosszú távú – civil szervezetek és szektorok közötti együttműködést elősegítő – folyamatok, stratégiák, koncepciók kidolgozásában, településfeltáró munkákban.

Zsótér Mária, a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány elnöke, népművelő, közösségfejlesztő, ifjúságsegítő, mentálhigiénés szakember vagyok. 1991 óta élek és dolgozom Békéscsabán. 23 évig dolgoztam az Ifjúsági Házban, majd Csabagyöngye Kulturális Központban, közösségeket támogattam, városi, országos, nemzetközi programokat,

fesztiválokat szerveztem. A Táliber Alapítványban kisebb léptékekkel, de folytatom civilként ugyanazt: a körülöttem élők igényeire reagálva, a közösségeket érdekeltté téve saját sorsuk alakításában szervezzük közösségi programjainkat.

Tóth Balázs vagyok, geográfus, az SZTE Földtudományi doktori iskolájának (Gazdaság, és Társadalomföldrajz tanszékén) végzős PhD hallgatója. Kritikai társadalomelméleti megközelítésben foglalkozom társadalom- és városföldrajzzal. Tanulmányaim mellett a békéscsabai extrém sport közösségnek is aktív tagja vagyok, 12 éve BMX-ezem. Békéscsabán több közösségi tevékenységben is részt vettem a Táliber Alapítvány és a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete szervezésében. Az utóbbi két évben street fotózással is

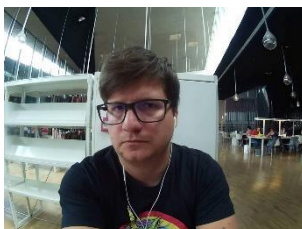
foglalkozom. Szabadidős elfoglaltságaim is a közösségekkel, közélettel és közterekkel kapcsolatos kérdések irányába fókuszálja a figyelmemet.

Bágy Petra vagyok, ifjúsági referens Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának Oktatási, Közművelődési és Sport Osztályán. A SZIE Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Karán végeztem egészségügyi szervezőként. 2015-ben önkéntesként kerültem kapcsolatba az ifjúsági szakmával, amikor animátornak jelentkeztem a Táliber Közösségfejlesztő

Alapítvány játszóteri programjaihoz. Olyannyira sikerült elköteleződnöm a képviselt értékek mellett, hogy hamarosan önkéntesből közösségi szervező munkakörbe léptem elő és párhuzamosan a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesületének is a munkatársa lettem. Majd 2017-ben fordult velem egyet a világ és a civil szférából a Polgármesteri Hivatalba kerültem.

Nem is tudnék jobb terepet elképzelni arra, hogy segítői attitűdömet, társaságkedvelő énemet, kreativitásomat, a kihívásokra és változatosságra való igényemet és az emberi sorsok iránti érdeklődésemet így együtt egységben kamatoztatni tudjam - az ifjúsági munka erre ad lehetőséget.

Fodor Bence szabadúszó szoftverfejlesztő vagyok. 1987-ben születtem Békéscsabán és eddigi életem ~84%-át itt is töltöttem. A közgés éveimtől kezdve igyekeztem részt venni a békéscsabai közösségi életben; néhány jó barátommal közösen mi szerveztük az Alternites-bulikat, aztán pár évvel később társalapító voltam a SuLink nevű középiskolásokat célzó

vetélkedősorozatban; később a Rongyoló és a BAM csapatát is segítettem kicsit egy városismereti játék implementálásával és weboldalaik körüli dolgok egyengetésével. 2020 márciusa óta a Kollabor élménypedagógiai központban (is) dolgozom, ahol a békéscsabai és környékbeli általános- és középiskolás fiatalsággal igyekszem megismertetni a programozás, a robotika és a 3D nyomtatás világát.

Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete

A szervezet egyik fő célkitűzése az 1993. évi alakulása óta, olyan informális közösségek és civil szervezetek létrejöttének, működésének segítése Békés megyében, amelyek sokat tehetnek egy-egy település, városrész fejlődéséért, az ott élő lakosok életminőségének javításáért. A tevékenységünk révén különböző módszereket alkalmazunk: szaktanácsokat adunk érdekérvényesítő, szervezetfejlesztési, helyi társadalom fejlesztési témakörökben.

Együttműködünk és segítjük informális közösségek, civil hálózatok kialakulását, működését. Ösztönözzük, támogatjuk település-közösségfejlesztő programok beindulását, elsősorban a megye hátrányos helyzetű településein. Konferenciákat, képzéseket, civil műhelyeket szervezünk, havonta megjelentetjük az E-Napraforgó közösségfejlesztő hírlevelet. Tevékenységünkben különösen

fontosnak tartjuk az alakuló, induló közösségi kezdeményezések „helyzetbe hozását”, bátorítását, információkkal történő ellátását, ezáltal is elősegítve az erős helyi társadalmak kiépítését.

A **Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány** 2004-ben alakult, Békés megyében működő szervezet. A közösségi művelődés, ifjúságsegítés, közösségfejlesztés, közösségi mentálhigiéné módszereivel, szemléletével dolgozunk.

Kiemelten foglalkozunk az ifjúsági korosztály érdekképviselésével, ifjúsági közösségeket, szakembereket mentorálunk, konferenciákat szervezünk, helyi közösségfejlesztői folyamatokat támogatunk. Regisztrált önkéntes fogadó szervezetként felnőtt önkéntes bázist működtetünk, iskolai közösségi szolgálat keretében diákokat is fogadunk. 2020-ban Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatala együttműködő partnereként veszünk részt az Ifjúsági Közösségi Felmérés szakmai megvalósításában.

IV. Mellékletek

IV.1. Online kérdőív

A 29 kérdésből álló kérdőív a Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány taliberalapitvany.hu honlapján keresztül volt elérhető. A Mellékletben megjelenő forma nem tükrözi az online felület adta lehetőségeket.

IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGI FELMÉRÉS

Bevezető szöveg:

Kedves Fiatal!

A békéscsabai és az itt tanuló, dolgozó, álláskereső 12-25 éves korosztály körében készítünk felmérést Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatával együttműködve.

Szeretnénk, ha még otthonosabb lenne számotokra Békéscsaba, ezért kérünk, hogy Te is segíts a közös gondolkodásban és válaszolj kérdéseinkre!

A kitöltés név nélkül, önkéntes alapon történik és kb. 10-15 percet vesz igénybe!

Táliber Közösségfejlesztő Alapítvány

Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete

„Bővebb információ [itt](#) olvasható” pontban megjelenő részletesebb tájékoztató:

Ez év végén lejár Békéscsaba jelenleg hatályos ifjúsági koncepciója, ami összefoglalja az ifjúsági munka céljait, tevékenységeit, szereplőit. A 2021-2025-ös időszak tervezéséhez Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának felkérésére egy Ifjúsági Közösségi Felmérés keretében gyűjtünk információt a városunkban élő, itt tanuló, dolgozó, álláskereső fiataloktól, fiatalokról. Hiszen csak úgy tudunk majd tervezni, ha ismerjük a helyzetet, amire válaszokat kell adni.

A közösségi felmérésnek több eleme van: műhelyek, közösségi beszélgetések, interjúk, és ez a kérdőíves felmérés is. Mindegyikben fontos a közös gondolkodás: veletek, fiatalokkal, azokkal a szervezetekkel, amelyeknek fiatalok a tagjai (a diákönkormányzatoktól az extrém sportosokig), és felnőtt szakemberekkel, akik a 12-25 éves korosztállyal foglalkoznak.

A kérdőív kérdéseit is közösen formáltuk. Bízunk benne, hogy 800 fiatal őszinte válasza, és a fentebb említett eseményeken felvetett javaslatok, problémák alapján júniusra elkészül az a helyzetfeltárás, amire alapozva a város vezetői egy hatékony ifjúsági koncepciót fogadnak majd el év végén, és megvalósításában mindazok is örömmel közreműködnek, akik most a helyzetfeltárásban is részt vesznek.

Amennyiben érdekel a folytatás, keresd a Táliber Alapítványt a facebook-on, és hétről hétre nyomon követheted a békéscsabai Ifjúsági Közösségi Felmérés alakulását, eseményeit, amelyekre téged is várunk: <https://www.facebook.com/taliberalapitvany/>

Első rész: bemelegítés

1. Milyen napod van?

2. Nemed

- férfi
- nő

3. Életkorod

- 12-14
- 15-19
- 20-25

4. Legmagasabb iskolai végzettséged

- kevesebb, mint 8 általános
- alapfokú (8 általános)
- középfokú
- felsőfokú

5. Jelenleg mivel foglalkozol? (Több választ is megjelölhetsz.)

- tanulok
- dolgozok
- munkanélküli vagyok
- egyéb

6. Családi állapotod

- egyedülálló vagyok
- párkapcsolatban/élettárssal élek
- házas vagyok
- egyéb.....

7. Van-e békéscsabai lakcímed?

igen nem

8. Melyik állítás jellemző rád?

- Békéscsabán lakom, tanulok/dolgozok
- Békéscsabán lakom, de máshol tanulok/dolgozok
- bejáró vagyok: más településen lakom, de Békéscsabán tanulok/dolgozok
- albérletben élek: más településen lakom, de Békéscsabán tanulok/dolgozok
- kollégista vagyok: más településen lakom, de Békéscsabán tanulok
- nem Békéscsabán lakom és nem is itt tanulok/dolgozok

9. Békéscsaba melyik városrészében élsz?

- Városházponton
- Kazinczy-Millennium lakótelep
- Penza lakótelep
- Lencsési lakótelep
- Mokry lakótelep
- Jamina
- Berényi út környéke
- Békési út környéke
- Élővíz-csatorna környéke
- Bartók Béla út környéke
- Szarvasi út környéke
- Dobozi út környéke
- Gyulai út környéke
- Kígyósi út környéke
- Mezőmegyer
- Gerla
- Fényes
- egyéb:

Második rész: szabadidő

10. Napi hány óra szabadidőd van hétköznapokon, átlagosan? (Szabadidő: minden kötelezettség nélkül a Te saját időd!)

- 2 óra vagy kevesebb
- 2-4 óra
- 4-6 óra
- több, mint 6 óra

11. Napi hány óra szabadidőd van hétvégeken, átlagosan? (Szabadidő: minden kötelezettség nélkül a Te saját időd!)

- 2 óra vagy kevesebb
- 2-4 óra
- 4-6 óra
- 6-8 óra
- több, mint 8 óra

12. Mit csinálsz a szabadidődben? gyakran / néha / soha

- tévézek
- internetezek

- videójátékokat játszom általában egyedül
- videójátékokat játszom ismerősökkel, online közösséggel
- a családommal vagyok
- a barátaimmal vagyok
- sportolok
- olvasok
- kirándulok, túrázok
- kulturális eseményeket látogatok (színház, mozi, kiállítás, koncert, játszóházak stb.)
- közösségben, egyesületekben és egyéb civil szervezetekben, klubban, szakkörben tevékenykedek
- művelődési házat vagy könyvtárat látogatok
- fesztiválokra veszek részt
- szórakozóhelyet látogatok
- iskolán kívüli képzésben veszek részt
- ifjúsági, hitéleti programon veszek részt
- közélettel foglalkozom
- diákönkormányzat munkájában veszek részt
- önkéntes munkát végzek
- semmi különöset, csak úgy elvagyok
- egyéb

13. Van-e olyan barátod, vannak-e olyan barátaid, akikkel gyakran vagy együtt a szabadidőben?

- igen, személyesen találkozunk többet
- igen, az online térben találkozunk többet
- nincs

Harmadik rész: Békéscsaba általában

14. Szereted Békéscsabát?

- nagyon szeretem
- szeretem
- közömbös
- nem szeretem
- egyáltalán nem szeretem

15. Mi jut eszedbe Békéscsabáról?

.....

16. Mit szeretsz Békéscsabán?

.....

17. Mi az, amit nem szeretsz? Mi hiányzik neked?

.....

18. Mi köt Békéscsabához? (Több választ is megjelölhetsz.)

- család
- barátok

- iskola/munka
- párkapcsolat
- megszokás
- az emberek nyitottsága, közvetlensége
- egyéb.....

19. Mennyire vagy elégedett Békéscsabán az alábbiakkal?

teljes mértékben / inkább igen / inkább nem / egyáltalán nem

- ifjúsági programok
- közösségi helyek
- szórakozási/kulturális kínálat
- sportolási lehetőségek
- diákönkormányzati programok
- iskolarendszerű képzések
- iskolán kívüli képzések
- ifjúsági szervezetek
- civil kezdeményezések
- egyéb.....

20. Mire vagy büszke csabaiként?

.....

Negyedik rész: közösségi terek

21. Látogatod-e az alábbi közösségi tereket?

gyakran látogatom / néha látogatom / hallottam róla, de nem látogatom / nem is hallottam róla

- Csaba Center terei
- Erzsébet Ifjúsági Alap – Községi Tér (Csaba Center 3. emeletén)
- Csabagyöngye Kulturális Központ
- Patent Ifjúsági és Diákiroda (Csabagyöngye)
- más művelődési, közösségi házak (Jaminai, Lencsési, Mezőmegyeri)
- Békés Megyei Könyvtár
- Kollabor - Természettudományos Élményközpont
- közterek (pl. Főtér, Belvár tér)
- Széchenyi liget
- Árpád Fürdő
- Csaba Park
- skatepark
- kondiparkok
- játszóterek
- egyházi ifjúsági klub
- belvárosi kocsma
- lakóhelyemhez közeli kocsma
- gamer helyek
- társasjátékos/szerepjátékos helyek
- házibulik helyszíne
- egyéb.....

22. Van törzshelyed? Ha van, nevezd meg!

.....

23. Milyen a számodra vonzó/ideális hely, közösségi tér? Jelöld meg a legfontosabb vonzerőket, legfeljebb ötöt!

- biztonságos
- tiszta, rendezett
- könnyen megközelíthető
- kiépített infrastruktúrával rendelkezik (ülőhelyek, mosdó...)
- van wifi
- van felnőtt mentorálás, segítség
- ahol a barátaimmal lehetek
- ahol hasonló emberek vesznek körül
- van fogyasztási (étel, ital) lehetőség
- ahol szabad lehetek (nincs felügyelet)
- ahol új ismereteket szerezhetek
- van kiépített szabadtéri kiülő
- zenét hallgathatok
- kreatív, fiatalos
- aminek a kialakításában és/vagy a formálásában részt vehetek
- érdekesek a programok
- egyéb.....

Ötödik rész: programok

24. Milyen típusú programokat látogatnál szívesen? (milyen képzéseket, előadásokat, koncerteket, sporteseményeket, közösségi rendezvényeket... stb.)

.....

25. Szívesen bekapcsolódnál a fiatalokat érintő programok, tevékenységek megvalósításába?

igen nem

26. Miben vállalnál aktív részvételt?

- közösség működtetése
- szakkör indítása
- tanítás, korrepetálás
- közösségi tér kialakítása, működtetése
- információ közvetítése, promóció
- szervezés
- részfeladatok elvégzése, besegítés
- egyéb.....

27. Miért nem vállalnál aktív részvételt? (Több választ is megjelölhetsz.)

- kevés szabadidőm van
- nem szívesen megyek közösségbe
- nincs olyan személy, akivel elmenjek
- kevés a motivációm

- nem érzem magam elég felkészültnek
- nem ismerem a lehetőségeket
- nem látom értelmét
- egyéb.....

Hatodik rész: mindjárt vége

28. Melyek a legsúlyosabb problémák, amiket a közvetlen környezetben tapasztalsz? Legfeljebb ötöt jelölj meg!

- iskolai élet nehézségei
- leterheltség, túlzott elvárások
- beilleszkedési problémák
- céltalanság, bizonytalan jövő
- pénztelenség, megélhetési nehézségek
- elhelyezkedési gondok
- problémák a munkahelyen
- szorongás
- lakhatási nehézségek
- családi kapcsolatokon alapuló problémák
- párkapcsolati gondok
- pályaválasztás, továbbtanulás
- szerfogyasztás
- önismeret hiánya
- személyes konfliktusok
- indulatkezelés
- stressz
- szabadidő hasznos eltöltése
- unalom
- fizikai erőszak
- egyéb:

.....

29. 5 év múlva hol képzeled el magad? (Több választ is megjelölhetsz.)

- tanulni fogok
- dolgozni fogok
- családot alapítok
- utazgatni fogok
- Békéscsabán élek
- Békés megyében élek
- Magyarországon élek
- külföldön élek
- egyéb

Köszönjük a kitöltést! Válaszaidat rögzítettük!

Amennyiben érdekel a folytatás, keresd a Táliber Alapítványt a facebook-on, és hétről hétre nyomon követheted a békéscsabai Ifjúsági Közösségi Felmérés alakulását, eseményeit, amelyekre téged is várunk: <https://www.facebook.com/taliberalapitvany/>

IV.2. Az Ifjúsági Községi Felmérés Békéscsaba, 2020 folyamatában közreműködő partnerszervezetek

2020 februárjától az alábbi intézmények/szervezetek képviselőivel dolgoztunk együtt:

1. Csabagyöngye Kulturális Központ és településrészi közösségi terei:
Jaminai Községi Ház
Lencsési Községi Ház
Mezőmegyer - Arany János Művelődési Ház
2. Gerla - Hajnal-Lenkey-Jázmin Utcai Általános Művelődési Központ
3. VOKE Békéscsabai Vasutas Művelődési Háza
4. Békéscsabai Szakképzési Centrum
5. Békéscsabai Tankerületi Központ
6. Békés Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztály
Munkaerőpiaci Osztály
7. Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
8. Békéscsabai Családsegítő és Gyermekjóléti Központ
9. Békéscsaba Városi Nagycsaládosok Egyesülete
10. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
11. MI-ÉRTÜNK Prevenció és Segítő Egyesület
12. Körösök Völgye Natúrpark Egyesület
13. Életfa Kulturális Alapítvány – Kollabor – Természettudományos Élményközpont
14. Diákönkormányzatot segítő pedagógusok munkaközössége
15. Békéscsabai Diákönkormányzat
16. Gál Ferenc Főiskola Gazdasági Kara Hallgatói Önkormányzat
17. Diákpolgármester és Garabonciás stábja
18. Egyesület Békéscsaba Ifjúságáért
19. Erzsébet Ifjúsági Alap Békéscsabai Községi Tér
20. Békéscsabai Alkotó Média (BAM)
21. Békéscsabai Extrém sport Egyesület (Creatures Crew közösség)
22. Békéscsabai Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE)
23. Magyar Pünkösdi Egyház Békéscsabai Teljes Evangéliumi Gyülekezete, T1ÉL Teaház és Ifjúsági Klub, Premier Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
24. Békéscsabai Evangélikus Egyházközség / Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Gimnázium
Művészeti Szakközépiskola Általános Iskola Óvoda Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium